

„A mai gazdasági rendszer a kollektívizmus felé igyekszik“

Tasca kereskedelmi miniszter feltűnést keltő nyilatkozata — A távozó kereskedelmi miniszter méltatta saját érdemeit. Az erdélyi minisztert Iorga szólította fel a lemondásra

A kisebbségi alminiszter továbbra is helyén marad

Bucurestiből jelentik: A kormány alminisztereinek leépítése befejezett tény. Politikai körökben eddig főleg az keltett feltűnést, hogy a leépített alminiszterek kivétel nélkül mind az újonnan csatolt országrészek reprezentánsai voltak, így Tataru Erdélyé, Crispi Bessarabiáé, Buzdugan Bessarabiáé, Metes és Stanciu ugyancsak az erdélyiek képviselői voltak a kabinetben. A Curentul szerint az erdélyi miniszter, akit először Munteanu Ramnic önkéntes távozásra kért fel, nem akart lemondani. Csak Iorga személyes intervenciójára volt hajlandó megválni tarczájától. Az alminiszterek közül bentmaradtak a kormányban Ottescu, Munteanu Ramnic, Pangal Zamfir, Bratescu és Brandsch. Brandsch Rudolf, az ugynevezett kisebbségi államtitkár tehát továbbra is bentmaradt a kabinetben — bizonyára komoly érdemek elismeréseképpen.

Az udvarhoz és a kormányhoz egyaránt közelálló Cuvantul nem tartja kizártnak, hogy még további leépítések történnek.

Délelőtt 11 órakor Tasca Gheorghe, az újonnan kinevezett kereskedelmi miniszter Iorga kíséretében megjelent az uralkodónál, a kinek a kezébe új miniszteri esküjét letette. Délben 1 órakor a kereskedelmi miniszteriumban a felmentett Vasilescu-Carpen és a miniszteri tisztviselők jelenlétében Tasca átvette hivatalát. Vasilescu-Carpen hosszú beszédben méltatta saját munkáját és megköszönte a tisztviselők támogatását.

Meglepetésszerűen jött az új kereskedelmi miniszter kinevezése

Tasca, az új miniszter beköszöntő beszédeben mentegetőzik a miatta féltetolt Vasilescu-Carpenel szemben: Kinevezése — mondotta Tasca — őt magát is meglepte.

— Berlinben voltam miniszter — mondotta, — ahonnan nyugodtan készültem haza előadásaimra. Rendkívül meglepődtem, amikor a kormány szándékáról értesültem. Irigylek téged Carpen, hogy visszatérhetsz katedrára. Figyelemmel és aggodalommal fogadom új megbízatásomat, mert két súlyos feladat: a termelés fokozása és a fogyasztás megszervezése áll előttem.

Ezekután az új kereskedelmi miniszter nagyhorderejű kijelentéseket tett, ami bizo-

nyos mértékben programját is kifejezi. Megállapította, hogy a gazdasági rendszerekben átmeneti időszakot élünk, amikor az individuális gazdasági rendszer másik rendszerbe megy át, amit pontosan nem lehet megnevezni. Lehet, hogy államgazdaság lesz ez, lehet, hogy kommunisztikus.

Tasca beszédének ez a része, amelyben

LESZAVAZTA SAJÁT PÁRTJA Korányi magyar pénzügyminisztert

Károlyi gróf miniszterelnök exozéja — A szociálisták kivonultak az ülésteremből a miniszterelnök beszéde alatt — Peyer és a házelnök összecsapása — Amikor egy párt nem ismeri a benyújtott törvényjavaslatokat

Budapestről jelentik: A képviselőházban a költségvetés általános vitája után. Károlyi Gyula gróf miniszterelnök reflektált az elhangzott megnyilatkozásokra. Felhívásában hangsúlyozta, hogy ellenzéki körökben szeretik programnéküliséggel vádolni a kormányt, mert ez a program rövid és világosan egyszerű. Ezt a programot az általános gazdasági krízis teszi indokolttá, — jelentette ki.

A munkanélküliség problémájáról szólva, Károlyi gróf kijelentette, hogy a magyar kormány eltekint attól a tervétől, hogy beszüntesse az állami üzemeket, mivel ezek beszüntetése újra egy csomó munkást tenne munkanélkülivé.

— A szociáldemokraták, — mondotta ezután a magyar miniszterelnök, — az általános gazdasági helyzet nehézségeit arra használják ki, hogy propagandát csináljanak a kormány ellen.

A miniszterelnöknek erre a kijelentésére a képviselőház baloldali politikai pártjai általános zajongásban törtek ki. A Ház elnöke, Puky dr., a hirtelen keletkezett viharban több ízben energikusan rendreutasította Peyer Károly szociáldemokrata képviselőt, Peyer éles hangon replikázott:

— Mindig akkor utasítanak rendre, ami-

az individuális gazdasági rendszerrel őszintén leszámol, államgazdaságról, vagy kommunisztikus rendszerről beszél, politikai körökben érthető felkűnést keltett. Ismeretes, hogy Argeșoianu pénzügyminiszter is nyilvánított a múltban hasonló nézeteket, melyből, valamint a kormány számos ténykedéséből, komolyan lehet következtetni arra, hogy a kormány az etatizmus utjait egyengeti. Beszéde után a Dimineata felvilágosítást kért a kereskedelmi miniszteről, aki a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Kétségtelen, hogy a gazdasági rendszer az individuális rendszerből a kollektív rendszer felé igyekszik. Hogy az új rendszer milyen lesz, etatiztikus, vagy kommunisztikus, azt még nem lehet bizonyosan tudni. Véleményem szerint, egy hosszú lejáratu etatista rendszer következik. Európát sokan örültek házának nevezik, amelyből kiugrni nem volna. Nekem azonban meggyőződésem, hogy nem gyógyíthatatlan betegséggel állunk szemben és ezzel a programmal segíthetünk“.

kor ilyen sötét ember ül az elnöki székben...! Erre a kijelentésre Puky dr. házelnök harmadizben is rendreutasította Peyer-t, akit a Ház a mentelmi bizottsághoz utasította.

Az incidens után a vihar újult erővel tört ki, majd a szociáldemokraták felkeltek helyeikről és kivonultak a Házból. A zaj elültével Károlyi gróf miniszterelnök folytatta beszédét és sajnálkozásának adott kifejezést amiatt, hogy éppen azok nem halhatják mondanivalóit, akikre az leginkább tartozik.

Ezután, hogy Károlyi gróf beszédét befejezte, egy érdekes és ritka incidens történt a magyar képviselőházban, amelynek véletlen áldozata Korányi pénzügyminiszter, akit saját pártja, az egységspárt, tévedés folytán — leszavazott.

Azonos tárgyú kormánypárti és ellenzéki törvényjavaslat

Arról volt ugyanis szó, hogy Klein Antal ellenzéki képviselő egy gazdasági jellegű törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőház elé. Az egységspárt egyik tagja, Hollitzer képviselő, ugyanebben a tárgyban egy másik javaslatot készített és felmerült annak terve, hogy a Ház a két javaslatot együtt tárgyalja. Az egységspárt azonban nem volt kellőleg informálva a Hollitzer-féle pótvajavaslat lényegéről és éppen ezért, amidő az elnök szavazásra tette fel a javaslat sorsát, az egységspárt fegyelmezett egységgel — leszavazta a pénzügyminiszter prozocióját.

Korányi ingerületen ugrott fel helyéről és azonnal kiserült Percek mulva kiderült a tévedés is és ekkor az egységspárt vezetői azonnal értekezletre ültek össze, amely magyarázattal szolgált a féltreértésért Korányi pénzügyminiszter számára. A történetek azonban nem akadályozták meg azt, hogy percek alatt el ne terjedjen annak a híre, hogy leszavazták a pénzügyminisztert. A fatális tévedés oka csakhamar kiderült és az incidensre fátalt borítottak.

Halálos verekedés

kommunisták és nemzeti-szociálisták között Berlinben A verekedő képviselőket a moabiti fogházba szállították be — Az egyik képviselőt akkor tartóztatták le, amikor el akart utazni

Berlinből jelentik: A Reichstagban verekedő képviselők közül hármat ma a moabiti-fogházba szállították. Mindhárman a legrövidebb időn belül esküdtszék elé kerülnek. Straszer képviselőt, aki szintén résztvett a verekedésben, ma éppen akkor tartóztatták le az anhalti pályaudvaron, amikor el akart utazni.

A nemzeti szociálisták és a kommunisták között egyébként ma este súlyos verekedés történt Berlin keleti részében. A kommunisták behatoltak a nemzeti szociálistáknak egy gyűlésére, amelyet közbekialtásaikkal megzavartak. A verekedésnek egy halott és négy súlyosan sebesült áldozata van.

Diplomáciai tárgyalások indultak meg a kisjenő—székudvari víz alatt álló területek megmentésére

Magyarországból ma egy főmérnök érkezett Aradra

— Vizsgálat a helyszínen — A víz eltávolítása a termőföldekről csak a Magyarország felé haladó osztagra lehetséges

A Népszövetség elé kerül az aradmegyei árvíz ügye

Érdekes látogatói érkeztek ma reggel Serbanu György dr. megyei prefektusnak a vármegyeházára. A látogatók: a magyarországi folyammérnökség egy főmérnöke és a bucaresti-i vízügyi főfelügyelőség egyik vezérfelügyelője együtt érkeztek meg, hogy a Fehér-Körös alsó szakaszán az elmúlt héten történt újabb, váratlan vízáradás ügyében a helyszínen hozzanak segítő-tendenciájú határozatot.

Víz alatt

a facseti ujtelepesek földje

Amint az *Aradi Közlöny* olvasói bizonyára emlékeznek rá, az elmúlt hét végén értesítést kapott a megyei prefektúra vezetősége, hogy a Fehér-Körös alsó szakaszán, Kisjenő és Székudvar között a beállott meleg időjárás következtében megnőtt folyóvíz a nyílt maradt gátrészen elöntötte a környéket és ennek következtében több mint ezer hold termőföld került máról-holnapra váratlanul víz alá. Székudvar közelében ez az elöntött terület olyan mélyen fekszik, hogy gondolni sem lehetett arra, hogy az apadás bekövetkeztével a víz visszafolyjék a folyó medrébe. Serbanu György dr. prefektus az értesítés vétele után azonnal kiszállt a helyszínre és a megyei szakmérnökkel, valamint a kisjenői ármentesítő társulat szakembereivel egyetértőleg keresett módot arra, hogy miképpen lehetne a vizet eltávolítani a termőföldekről, nehogy vetetlenek maradjanak. Súlyosbította a helyzetet az a körülmény is, hogy ezen a területen fekszik az ugynevezett facseti ujtelepes gazdák föld-

komplexuma is, amelyeket teljesen elöntött a víz.

A helyszíni szemle befejeztével a megyei prefektúra feliratot intézett a külügyminisztériumhoz Bucurestibe, amelyben részletes jelentést tett a helyzetről. A jelentésben kifejti, hogy egyetlen kézenfekvő megoldás a víztömegek eltávolítására az lenne, ha Magyarországon a királyi magyar folyammérnökség megnyitná a nemzetközi csatorna lezárt zsilipjeit, hogy a víz Magyarország felé lefolyhassék a termőföldekről és ezen az úton a telepesgazdák felől elháruljon az éhség riasztó veszélye. A külügyminisztérium diplomáciai úton juttatta el rendeltetési helyére az aradmegyei prefektúra jelentését a magyar folyammérnökségre, ahonnan egy vezető-főmérnököt delegáltak, hogy jöjjön át Romániába, keresen érintkezést a megyei hatóságokkal és a helyszínen győződjék meg a lehetséges ten-

nivalókról. A bucaresti-i vízügyi vezérfelügyelőség előzékenyen egy vezérfelügyelőt küldött ki az érkező magyar delegátus fogadtatására és így történt, hogy a két látogató ma együtt érkezett meg Aradra.

Szakértők helyszíni szemléje

Serbanu György dr. megyei prefektus azonnal intézkedett, hogy a vízügyi szakemberek érintkezést találjanak az aradi folyammérnökségi hivattal, majd valamennyien, Papp Tihamér aradi folyammérnökségi vezető-főmérnökkel együtt a kora délelőtti órákban Székudvarra utaztak, hogy a szükséges jegyzőkönyveket egy újabb helyszíni szemle alapján készítsék el a magyar vízügyi hatóságok számára. Igen valószínű, hogy ha nem sikerül szivattyúk beállításával kellő gyorsasággal távolítani el a vizet az elárasztott aradmegyei szántóföldekről, úgy sor kerül arra, hogy a magyar vízügyi hatóságok nyissák meg a zsiliprendszer elzáróját és nyulgáttakkal elterelve az alászülő víztömegek útját azokról a területekről, amelyeken kárt tehetne. Ilyen módon keresnek lefolyást a víznek közvetlenül a Tiszába.

Serbanu György dr. megyei prefektus egyébként szombaton délután Bucurestibe utazik, hogy a maga részéről is interveniáljon a megszüntetésre ítélt aradi Astra-gyár érdekében. A megyei prefektust távolléte alatt dr. Lazar Agoston megyei közigazgatási igazgató helyettesíti.

Békésmegye intézkedéseket tesz az esetleges árvízveszedelem ellen

Békéscsabról jelentik: Korossy György, Békésmegye főispánja értekezletre hívta össze Bihar- és Békésmegye vezetőit, valamint a két megye ármentesítő társulatainak vezetőseit az árvízveszedelem ügyében. Az értekezlet Gyulán tartották meg és azon tiltakoztak az ellen, hogy Romániából az ugynevezett vadvizeket a két vármegye területére szabadítsák

és ezáltal a két megye lakosainak tetemes károkat okoznak. Az ármentesítő társulatok indítványára elhatározták, hogy a két megye memorandummal fordul a magyar kormányhoz, amelyben kéri, hogy diplomáciai úton, esetleg a Népszövetség közbenjárásával interveniáljanak Romániánál, hogy a vizeket ne szabadítsák rá a két megyére.

Mozi

Irtó: KÖSZTOLÁNYI DEZSŐ

Nézzétek, milyen jó kedve van ennek a száraz, őszbecsavarodó öregúrnak. Madarat lehet vele fogatni. Megkérte leányát, egyetlen leányát. Csak egy dolog busítja. Nincs pénze: Sem neki, sem a fiataloknak. Honnan lehet manapság pénzt szerezni?

Reggel, mielőtt hivatalba megy, szalonkabáta vágja magát. Jelentkezik főnökénél. Hajlong, beszél, mosolyog, fanyar-édesen. Csontos ujjjaival érvel, böködve a levegőt. A főnök figyel, helyesel, de arca hirtelen elsötétül, mintha temetésről és nem esküvőről hallana. Ebben a pillanatban értesül, hogy alkalmazottja előleget kér. Nagy pénzt, de nem tagadhatja meg. Egy darabig ő is érvelni próbál, párnás, kövér ujjjaival, aztán látni, amint nagylelkűségi rohamában az utalványkönyvhöz nyúl, már ír is, rendelkezésre bocsátja az előleget, melyet majd három éven át egyenlő havi részletekben vonnak le fizetéséből.

Az apa otthon diadalmasan lobogtatja a bankókat. Most van minden: pénz kelengyére, költség a lagzira. A fiatalok együtt vásárolják meg az ágyakat, a székeket s azt az izléstelen támlás diványt, mely miután étellel telítődik meg, kispolgári otthonokban a kétségbeesés és reinénytelenség légréteget árasztja.

Micsoda lagzi van, hegyen-völgyön lakodalom. Nem minden nap adja férjhez egyetlen leányát egy szegény, de becsületes hivatalnok. Ember ember hátán szorong a csöpp lakásban. Százan vannak? Hohó, legalább százötvenen, ha nem többen. Testületileg kivonult a hivatalnoki kar, a főnökkel az élén, az apja barátjai, aztán a vőlegény barátjai is, valamennyien, többek közt egy egész külterki labdarugó csapat a csatárokkal és hátvédekkel egyetemben. A vendégkoszoru fölött nyájasan mosolyog a plébános rózsaszín arca.

Ki takarékoskodik ilyenkor? Még az ágyak tetején is enivaló van. Rétesek nyul-

tóznak az asztalokon, valószínűtlenül hosszúak, végtelenek, mint a mesében. Uszban töltött káposzta kortyog. Óriás lábában a borjupörkölt piros költészete s mellette a galuska fehér költészete. Teknőben áll a fánk. Emelkedett hangulatban táncolnak. A zenét egy műkedvelő rézbanda szolgáltatja. Kivilágos kivirradatig tart a lagzi s a föntieken kívül elfogy száz pár csirke, egy fél disznó, tíz sonka, több akó bor, ezer cigaretta.

Vége a márnornak. Az apa hivatalba balag. Letelepszik íróasztalához, rovacsol, körmöl. Döbben a tintafoltokat habkövel sikálja ujjairól. Egyik nap olyan, mint a másik. Azaz mégsem. Van egy nap, mely egyáltalán nem hasonlít a többihez, hajdan a legvidámabb, most a legszomorúbb nap, mely tartalmaz gondolatokat ébreszt benne: az elseje ez, amikor különben is csekély fizetését eléje teszik egy sovány borítékban, azzal az előleg-törlesztő nyugtával, mely járandóságát ugyszólván félére csökkentti s az egyetlen bizonyosságnak látszik ebben a tulontul forgaudó életben.

Elsején — minden izben — éles nyílalást érez szíve táján. De elegendő rá gondolnia a fiatal párra, hogy a fájdalom egy mindent megéri mosollyá szelidüljön. Ha otthon szüköbben él s kénytelen lemondani arról, hogy új ruhát csináltasson magának, hogy dohányozzék, sőt olykor arról is, hogy vacsorázzék, megmarad ez a vigasztalás s az a gondolat, hogy az előleg hónapról-hónapra csökken. Ez megnyugtató.

Csak éjszakán nyugodtak. Amikor üres gyomorral lefekszik, elalvás előtt a feledhetlenül kedves és bőséges lakzint jár az esze. Lidérces álmaiban fánkhegyeken mászik erőködve, káposztás üstben fuldoklik, fejére borzolatag ömlik, minden hajszála cigarettává válik s égni, füstölni kezd. Aztán a leledősött száz csirke röpködi körül, kitérva zsútlemorzsával hintett szárnyát és üldözi őt, mint a bosszuló angyal.

Az előleg szépen fogy, már egy féleszten-deje. A hivatal, a Gondviselés jóságos követ-

kezettségével vonja le. Egy napon azonban — éppen elseje van — betoppan hozzá a leány, kisírt szemmel. Összeorront urával. Az apa elnézően bólintgat, Fiatalság, bolondság. Azonnal veszi kalapját-botját, hazakiséri leányát s a félreértést sikerül pár tapintatos szóval elsimítani. Az ilyen családi porpatvarok csak tisztítják a levegőt.

A „tisztító viharok” egyre gyakrabban jelentkeznek, majdnem minden hónapban, többnyire a hónap elején, amikor a seb, melyet az apai szív kap, még sajnóbb. A viharok után pedig egyáltalán nem tisztább a levegő. Kissé könnyelműnek látszik a férj, talán léha is. Apad az előleg, de a családi boldogság, melyet meg kellett volna alapoznia, nem nő, hanem az is apad, éppoly arányban, mint az előleg s vele együtt a fizetés. Az első év végén kiderül, hogy a férj kártyázik és iszik, a második évben, hogy régen eladta a jegygyűrűjét is, a harmadik év közepén, hogy feleségét rendszeresen csálja. A fiatal asszony egy este zokogva rohan apjához és elpanaszolja, hogy megverte. Azonnal nála lakik, nem megy többé vissza urához.

Vége — micsoda mentő ötlet — elhatározzák, hogy megindítják ellene a válópórt. A törvényszék hat hónap alatt kimondja a válást, pont azon a napon, amikor az apa fizetéséből az utolsó előlegrészletet vonják le. Még a lakást is nekik ítélik meg, azokkal a butorokkal együtt, melyeket ez a sehonnai fráter nem herdált el. Apa és leány megkönnyebbülten sóhajt fel.

Az elvált fiatal asszony ismét férjhez mehetne. Amig külön élt urától, megismerkedett egy rokonszenvesnek látszó fiatalemberrel, akit az apa is kedvel. Reggel hivatalba menet, újra felölti szalonkabátját s kopog a főnök ajtaján. Vézna, ősz, immár megtört aggastyán magyarázgat valamit a főnöknek, aki most sokkal kövérebb és tünődőbb, mint annakelötte, de a főnöknek — nem hiába olyan hájas — vajból van a szíve, olvadozni kezd s látni, amint megint az utalványkönyvhöz kap és több, mint bizonyos, hogy ezuttal se tagadja majd meg a kért előleget.

Embortelen módon gyilkolták meg a Lindbergh-babyt

Egy soffőr találta meg a kis holttestet Lindberghék villája közelében — A rendőrorvos véleménye szerint a gyilkosság nem sokkal az elrablás után történt — Egész Amerika a felfedezés hatása alatt áll — Törvényjavaslat készül, hogy az emberrablást halállal büntetik. Elhamvasztják a baby holttestét

Hónapokon át tartotta izgalomban egész Amerika közönségét Lindbergh ezredes gyermekének rejtélyes eltűnése. A lapok hasábjait irták róla, szinte naponta külön kiadások jelentek meg, amikor egy-egy újabb hír, valami nyom merült fel az eltűnt gyermek holtétére vonatkozólag. Az egész világ érdeklődéssel tekintett a kifejlés elé, amelyről mindenki óhajtott, hogy happy end legyen. Természetes tehát, hogy világszerte óriási megdöbbenést keltett az éjjeli órákban kábelek, rádiogrammok útján elterjedt tragikus hír, amely szerint a gyermeket Lindbergh villája közelében megtalálták — holtan. A késő éjszakai szűkszavú jelentések csak arról számoltak be, hogy a gyermeket meggyilkolták, mintegy két hónappal ezelőtt és oszlásnak indult holttestére bukkantak rá, egy elhagyott park egyik bokránál. A gyermek tragédiájáról ma már alkalmunk van kimerítő jelentések alapján bővebben beszámolni:

Tegnap délután három óra tájban egy teherautó haladt el a hopevillei országúton, a Lindbergh-villa előtt. Alig hagyta el a villát, néhány kilométer után az autó megállt, a soffőr kiszállt és a bokrok közé ment. Amint félrehajtotta az egyik bokor ágát, a levelek alól egy, már oszlásnak indult gyermeklábat látott előnyulni. Lehajolt, hogy közelebről megvizsgálja a leletet és ekkor felfedezte egy csecsemő oszlásban lévő holttestét. A halott gyermek arcát alvadt vér borította és koponyája valami kemény tárgyval be volt zúzva. A soffőr elborzadva eszmélt rá, hogy a csecsemő hullája csak a szerencsétlen Lindbergh ezredes eltűnt gyermekével lehet azonos.

A soffőr azonnal a hopevillei rendőrségre hajtattott, ahonnan egy egész rendőrszakasz vonult ki a helyszínre. Itt megállapítást nyert, hogy a gyermeket már régebben gyilkolták meg. A bestiális gyilkosok el is akarták földelni a csecsemő hulláját, azonban erre nyilván nem volt idejük és ezért arccal a földre fektetve ott hagyták az országutat szegélyező bokrok között. A rendőrorvos csakhamar megérkezett és megállapította, hogy a gyermeket többször fejbesújtották és a halált egy hatalmas ütés okozta, amely beszakította a koponyát.

A borzalmas vizontlátás

A gyilkosság alig néhány nappal a gyermek elrablása után történt. Nemsokára a helyszínre érkezett Lindbergh ezredes, aki borzadva és teljesen lesújtva ismerte fel gyermekét a meggyilkolt csecsemőben. A gyermek személyazonosságát igazolta a nurse is, aki aranyszőke hajfürtjeiről, hálóingéről, a nyakában lógó amuletről és piros papucsáról ismerte fel az eltűnt bébit.

A rendőrség véleménye szerint a gyermekrablók megijedtek a nagy felháborodástól, a folytonos nyomozástól, amelyet a bébi elrablásának híre maga után vont egész Amerikában és vissza akarták csempészni a gyermeket, mivel nem merték maguknál tartani tovább. Ez nem sikerült nekik és emiatt megölték az ártatlan gyermeket. Holttestét el akarták földelni, de ezen munkájukban megzavarhatta valaki őket, így egész egyszerűen ott hagyták a csecsemő hulláját vérbefagyva a bokrok között. Az orvosi vizsgálat egyébként a csecsemő koponyáján egy ymásodik, mintegy fél hüvelyk szélességű törést talált. Ebből arra következtetnek, hogy az elvetemült gyilkos először erősen magához szorította a csecsemő fejét, mielőtt arra a gyilkoló szerszámmal, minden valószínűség szerint egy kalapáccsal ráütött volna.

Évtizedek óta még nem volt esemény Amerikában, amely oly nagy hatással lett volna Amerika lakosságának hangulatára, mint a

Lindbergh-bébi meggyilkolása. A gyilkosok után az Egyesült-Államok egész rendőrsége megfeszített erővel nyomoz. Most már a sajtó is a legagresszívabb hangon követeli a banditák kiirtását. A nyomozást elősegíti bizonyos mértékben az a körülmény, hogy a holttest mellett egy Thermos-üveget találtak, amely minden valószínűség szerint a gyilkosok tulajdonát képezte.

Londoni jelentések arról számolnak be, hogy Hoover elnök meleg hangú részvéttáviratot küldött Lindberghnek, amint tudomásra jutott, hogy a csecsemő holttestét megtalálták. Az elnök ezután az állami rendőrség és a hatóságok részére rendkívül komoly hangú utasítást adott ki. A szövetséges államok hatóságai kötelesek a legmesszebbmenő támogatást nyújtani a rendőrség nagyarányú nyomozásához, amelynek a legrövidebb időn belül eredménnyel kell végződnie. A rendőrség nem nyugodhat egy pillanatra sem addig, amíg a kegyetlen, bestiális gonosztevők kézre nem kerültek és el nem nyerték méltó büntetésüket. A szerencsétlen véget ért Lindbergh-bébi kis holttestét az egyik trentoni vállalat ravatalozta fel. A ravatalt zokogó tömeg állotta körül

Aradi ügyvéd és pénzügyi főtisztviselő kinos incidense az adófelelbezési tárgyaláson

Az 560 ezer lejes adóalap — Az ügyvéd véleménye szerint a pénzügyi tisztviselő elfogult állásponton volt az adókiivetésnél — A sértésekről jegyzőkönyvet vettek fel és a pénzügyi főtisztviselő bejelenti a történeteket az aradi törvényszéken és az ügyvédi kamaránál

Kinos incidens játszódott le ma az esti órákban az aradi pénzügyigazgatóságon működő adófelelbezési bizottság tárgyalásán. Az eset szereplői Doctor Vazul pénzügyigazgatósági osztályfőnök és az aradi ügyvédi kar egyik általános ismeret tagja volt: V. Z. dr., aki a felelbezési tárgyaláson elmondott beszédében súlyosan megtámadta a bizottság ülésén a kincstár képviselőjében megjelent pénzügyigazgatósági főtisztviselőt.

A ma kirobbant inzultus előzményei a következők:

Az adókiivető bizottság munkálatainak vezetésével — mint ismeretes — Doctor Vazul osztályfőnök volt megbízva, aki ilyen minőségében tárgyalta le az ügyben szereplő ügyvéd adóvallomását is. A tárgyaláson az ügyvédnél 560.000 lej adó-alapot állapítottak meg, mely a legmagasabb volt az összes aradi ügyvédek között és ennél a megállapításnál első sorban azt vette tekintetbe a bizottság, hogy V. Z. dr. ügyvéd a közelmúltban vásárolt emeletes bérházat a város középpontjában.

Az adókiivető bizottság határozata érthető feltűnést keltett Aradon és az ügyvéd természetesen felelbezést jelentett be az adó-alap megállapítása ellen és felelbezésében hivatkozott arra, hogy az nem a reális viszonyok figyelembe vételével történt, mert az adóki-

Harisnya, keztű, kötött-azóvött áru különlegességek legszebb kivitelben legolcsóbb áron

DOLLA Divatházban

BUDAPEST, IV. Kigyo-u. 2.
Váci-ucca sarok. ▼ ▼ ▼ ▼

Aradik külön engedményben részesülnek.

egész nap és Amerika a borzalmas felfedezés pszichológiai hatása alatt áll.

A gyermek holttestét csupán Lindbergh ezredes és a nevelőnő láthatták, a temetkezési vállalatnál érokoporsóba zárták s így lezárva szállítják a Lindbergh-villába, hogy a szerencsétlen anya emlékezetében a csecsemő mint aranyfürtű, kedves apróság maradjon meg.

Halál az emberrablókra!

A kongresszus az események hatása alatt törvényjavaslatot készített elő, amellyel úgy intézkedik, hogy azokat, akik az elrablott embereket egyik államból a másikba szállítják, halállal büntetik.

A trentoni hatóságok ma megadták a hivatalos engedélyt a Lindbergh-gyermek holttestének elhamvasztására. Egész Amerika közvéleménye a borzalmas tett hatása alatt áll. A közvélemény felháborodásának nyomása alatt a washingtoni szenátus rövidesen tárgyalás alá veszi a képviselőház által már megszavazott törvényjavaslatot, amely az emberrablás büntetését halállal kívánja büntetni. A hangulatra való tekintettel Chicagóban az esküdtszék felfüggesztette egy emberrablási büntett tárgyalását, mivel a bíró annak az álláspontjának adott kifejezést, hogy az esküdtszék is a Lindberghet ért csapás hatása alatt áll és így önkéntelenül is elfogult a vádlottal szemben.

tést vezető főtisztviselőt bizonyos egyéni elfogultság vezette adójának megállapításánál.

A felelbezési bizottság néhány nap óta tárgyalja az aradi ügyvédek adófelelbezéseit, amelynek messzemenő jóindulattal bírálják el ennek a nagy anyagi gondokkal küzdő társadalmi osztálynak adóit. A bizottság ma délután is folytatta tárgyalásait és az érdekelt ügyvéd ügye legutolsónak volt kitűzve s így körülbelül 7 óra után került sorra. Az ügyvéd, midőn felelbezésének letárgyalásához fogtak, azzal kezdte beszédét a bizottság előtt, hogy adóalapjának megállapításánál Doctor Vazul személyes elfogultság vezette, mert midőn egy ízben megjelent nála ügyvédi irodájában és 3000 lej kifizetésére hívta fel, a pénzügyi főtisztviselő kérését megtagadta. Ettől kezdve bizonyos feszült helyzet keletkezett közte és Doctor Vazul között, aki — az ügyvéd szerint — hivatali állását arra használta föl, hogy ezért a visszaütésért magának elégtételt vegyen.

A súlyosan megvádolt pénzügyi főtisztviselő nyomban reflektált az őt ért támadásra és bejelentette a bizottságnak, hogy az ügyvéd által felhozott 3000 lejt annakidején néhal Bauer Félix dr. volt aradi ügyvédnek kölcsönözte, akinek irodáját az ügyben szereplő ügyvéd vette át. Midőn ügyvédi irodájában felkereste, bemutatatta Bauer Félix dr. levelét, melyben az a tartozást elismeri, csupán arra kérte fel, hogy azokból az inkasszált pénzekből, amelyek az elhunyt Bauer dr. ügyei után folytak be, egyenlitse ki a fennmaradt adósságot.

Doctor Vazul az ügyvéd kijelentéseit jegyzőkönyvbe vétette s egyben bejelentette a bizottságnak, hogy az ügyvéd ellen feljelentést ad be úgy az aradi törvényszéken, mint az ügyvédi Kamaránál. A felelbezési bizottság az inzultus következtében nem hozott döntést az ügyvéd felelbezésének ügyében s azt a jövő hét valamelyik napjára halasztotta el.

A Városi Színházban

Aradváros rendezésében az Iparos Otthon műkedvelőinek előadásában

ma 14-én, szombaton este

Frika

vigjáték az árvizkárosultak javára.

JEGYELŐVÉTEL. MOZIHELYÁRAK.

Rómából kapott megbízást

Pazsitny Bonaventura, hogy a magyarországi minoritákat visszatérítse a szigorú szerzetesi rendszabályokhoz

A magyarországi rendházak nem fogadták el a szigorított rendi szabályokat — A körút után Pazsitny dr. Rómába utazik, ahol személyesen tesz jelentést utjáról —

Az Aradi Közlöny számolt be arról a küldetéséről, amelyre dr. Pazsitny Bonaventurát, az erdélyi Minorita-rend rendfőnökét szemelték ki római felettesei. Az erdélyi és magyarországi minoriták tudvalevőleg felszólítást kaptak Rómából arra nézve, hogy térjenek vissza a rend törvényeiben előírt szigorított életmódhoz és eredeti alapszabályokhoz, amelyek alól évtizedeken keresztül felmentést élveztek. Az erdélyi Minorita-rend az elmúlt év őszén nagygyűlést tartott Aradon, amelyen elhatározták, hogy bevezetik az eredeti szabályok alkalmazását és visszatérnek a szigorú szerzetesi életmódhoz. A magyarországi rendházak ezzel szemben mind a mai napig nem csatlakoztak az erdélyi rend elhatározásához és nem fogadták el a szigorított alapszabályokat.

Az erdélyi minoriták visszatérése a rend széles látókörrel bíró vezetőjének, dr. Pazsitny Bonaventurának köszönhető. Ezt az érdemét akarták Rómából elismeréssel illetni akkor, a midőn felszólították dr. Pazsitnyt, hogy *ldtógassa sorra a magyarországi rendházakat és készítse elő a rendtagokat arra, hogy visszatérjenek az eredeti rendszabályokhoz.* Rómában nagyon sokat várnak dr. Pazsitny magyarországi utjától, amelyet most kezdett meg az aradi Minorita-rendház vezetője. Dr. Pazsitny Bonaventura Budapestre utazott, ahonnan néhány nap múlva sorra látogatja a magyarországi rendházakat, majd körutja végeztével minden valószínűség szerint leutazik Rómába, hogy referáljon magyarországi utjának sikeréről. A rendfőnök előreláthatólag csak hónapok multával tér vissza ismét Aradra, hogy átvegye a rendház vezetését.

CORSO-MOZGO! Oriási siker!

BOLDOG SZIVEK

ABRAHAM PÁL filmoperettje
Schneider Magda, Herman Thimig, Bárony Rózsa, Georg Alexander

Ma d. u. 3 órakor Ifjúsági előadás **KUTYAELET, CHAPLIN-el.** Jegy lei 8.

Vasárnap d. e. 11 1/2 órakor
MATINÉ.

ELSODORT MALEK.

BUSTER KEATON kacagató bohózat.

Megkezdtek a constancai emberrablás főtárgyalását

A rejtélyes táviratok

Bucurestiből jelentik: Hatalmas érdeklődés közepette folyik a bucaresti-i törvényszék előtt az Agabecov-ügy tárgyalása. A mai tárgyaláson Tzoncefi bolgár kereskedőt hallgatták ki, aki elmondotta, hogy 1922-ben került először összeköttetésbe a szovjettel, amikor a konstantinápolyi követséggel kötött különböző üzleteket. Szeptemberben meghalt Bazargiban a sógora és a család megbízásából Romániába jött, hogy az örökség ügyeit rendezze. Elutazása előtt találkozott a szovjettörvényszék két tisztviselőjével, Ivanovicival és Kaminskival, akik azt ajánlották, vegyen részt egy constancai üzletükben.

— A megbeszélés szerint a constancai Grand Hotelben jelentkezni kellett volna egy Lecoque nevű urnál, — mondotta Tzoncefi, — akinek azt kellett mondanom, hogy Várnából jövök, Tudorov küldöncéké, a Stropford-ügyben. Lecoquenak egy barátjával együtt az egyik gőzösre kell szállniok. Azt mondták, ha sikerül végrehajtani a megbízást, úgy egy ezerfontos üzlet után öt százalékos jutalékot, tehát körülbelül 35.000 lejt kap. A megbízás értelmében, ha sikerül megtalálni a keresett egyéneket, a következő szövegű táviratot kell feladni Ivanovici címére: „Fajtehene drágák”. Ha felszállnak a hajóra, az újabb távirat ez volt: „Áru feladva”, ha pedig nem találja meg őket, a szöveg így módosul: „Nincs áru”. Előlegül 200 dollárt kapott.

A kereskedő végrehajtotta a megbízást és — vallomása szerint — fogalma sem volt arról, mi készül. Azt sem tudta, hogy a szovjet erőszakkal akarja elragadni Lecoque-ot és társát, Agabecovot. Érintkezésbe lépett az utasítás értelmében velük, tárgyalásokat folytatott a Filomela gőzös kapitányával és csak akkor tudta, hogy mi történt, amikor elfogták.

Színház — Irodalom — Művészet

A Zsidónő

A clujai Román Opera bucsuelőadása

Halévy megrázó drámai erejű remekművét, „A zsidónő”-t adta ma este bucsuelőadás-ként a kolozsvári operacgyüttes. Az előadás minden tekintetben tökéletes volt, a címszereplőtől a karig, mindenki tudása legjavát nyújtotta. Rachel-t *Aca de Barbu* tolmácsolta s csodálatosan tisztá, szép hangja párosulva abszolút énektudásával, felejthetetlen élményt adott. Marius *Nicolescu* Eleazár-ja magával ragadta a közönséget, könnyedén győzte le a partitúra minden nehézségét és különösen a felső regiszterekben bontakozott ki hangjának szépsége. A negyedik felvonás végén az imajelenetnél frenetikus taps és számos kihívás

Erdekes fordulat egy aradi kivándorlási bünper ügyében

A főtárgyaláson derült ki, hogy nem a vádlott a bünös — Ki csábította Franciaországba az aradmegyei községek lakosait?

Két évvel ezelőtt terjedt el Erdélyben annak a híre, hogy Franciaország föld- és szakmunkásokat keres, akiknek munkaalkalmat biztosít. Ezt a hírt használta fel Varga György aradi lakos, aki végigjárt több aradmegyei községet és a kivándorolni szándékozónak utlevél-szerzésre tett ajánlatot. Előlegként 2000 lejt vett fel s a hiszékeny emberek hosszú időn keresztül vártak a beígért utlevélre, amelyet azonban sohasem kaptak meg. Midőn látták, hogy pénzüket sem adja vissza Varga, feljelentést tettek ellene. Ebben az ügyben ma tartotta a főtárgyalást az

aradi törvényszék második szekciója. A károsultak teljes számban jelentek meg a tárgyaláson, azonban a szembesítés alkalmával a törvényszék legnagyobb meglepetésére kijelentették, hogy nem a tárgyaláson megjelent vádlott volt az, aki annak idején őket felkereste és tőlük előleget vett fel. A tanuvallomásokból megállapítást nyert, hogy Varga György apja volt az, aki a községeket sorra látogatta, azzal, hogy fiának összeköttetését révén tudja a kivándorlók utlevélügyét elintézni.

Tekintettel arra, hogy a tárgyaláson megjelent Varga György ellen semmiféle konkrét vád nem merült fel, a törvényszék felmentette a vád és következményei alól s az ítéletben olyértelmű határozatot hozott, hogy a károsultak új bünvádi eljárást tegyenek folyamatba az ellen, aki a visszaéléseket tényleg elkövette.

jutalmazta meg teljesítményéért. Vendégként *Folescu*, a bucaresti-i Opera tagja énekelte Brogni kardinális szerepét. Meleg *Báronyos* baritonja, játék- és énektudása főként az átokjelenetnél bontakozott ki. *Mihailescu* Lipót hercege is tökéletes volt, míg *Dobranskaja* a hercegnő szerepét vitte sikerre. *Jarotzky* és *Hancu* ügyesen illeszkedett bele a nagyszerű együttes játékába. Az énekkar ismét bebizonyította fegyverzettségét, a balett pedig úgy az első, mint a harmadik felvonásban szépet nyújtott. A zenekart *Bobescu* dirigálta biztos kézzel.

A bucsuelőadás minden tekintetben méltó módon fejezte be az Opera vendégszereplését és a közönség meleg ünnepléssel fejezte ki köszönetét az élvezetes estéért. (Mr.)

* U. Éggy *Ghyssa* szerdán este fél 9-kor tartja régi, nagyszerűen képzett növendékgárdájával a téli színházban évszázó előadását. Csodás szépséggel drámai mozgalmu táncsoportok, hatalmas ritmikus mutatványok, még nem látott művészi élvezetet és szórakozást nyújtanak. A főszerepeket *Vas Boriska* interpretálja, a zongoránál *F. Molnár Erzi* ül. Rendes színházi helyérek. Jegyek a pénztárnál.

* Ma, szombat este a „Fruska” előadása a színházban. Az árvizkárosultak javára Aradváros rendezésében, ma, szombaton este lesz az Iparos Otthon műkedvelőnek előadásában a „Fruska” vigjáték a Városi Színházban. A bájos, meleg hangulatu vigjáték főszerepeiben *S. Ungár Boriska*, *Schrodiné Strigán Ilona*, *Tarr Juciika*, *Breitbart Lászlóné*, *Diósi Lajos*, *Gaáli László*, *Szeles Pál* és *Spitz Lajos* fogják igazolni eddigi jó hírnevüket a színjátszás tereén. A kitünő műkedvelők nemes vállalkozását szeretettel karolja fel Aradváros közönsége, ami az előzetes jegyvásárlásban is beigazolódott és hisszük, hogy ma este telt ház fogja élvezni a jól megválasztott színdarab előadását. A jótékonycélra való tekintettel, mozi-helyérek állapított meg a város vezetősége, hogy mindenkinek alkalma legyen részt venni az előadáson.

* A Kulturpalota fényesen kivilágított nagyterme rég nem látott esemény színhelye lesz folyó hó 15-én, vasárnap este fél 9 órakor, a Gutenberg, Katolikus, Munka és Melódia dalkörök együttes hangversenyén. Az árvizkárosultak ügyeit szolgáló hangverseny minden bizonnyal élénk érdeklődést fog kiváltani Aradváros közönségében, már annál is inkább, mivel városunk négy legjelentősebb dalaskörének művészi teljesítményét lesz alkalma végigélni. A hangversenyt *Fischer Aladár* magasszínvonalu beszéde nyitja meg, majd a dalaskörök, *Szablóczky János*, *Szántó Péter*, *Kováts Gyula* és *Kanyuk János* karnagyok vezényletével, több nép- és műdallal fognak szerepelni. Jegyek Oláh papirkereskedésben (Minorita-palota) kaphatók.

Caciulata

radioaktív ásványvíz, ajánlva a következő betegségek ellen: vesebaj, májbaj, köszvény, vizeleti bántalmak, érlelmeszesedés.

Kapható: **KARDOS M.** utóda cégnél
Arad, Strada Eminescu 18. sz.

Halálos robbanás az aradi Astra-gyárban

Felrobbant egy ekrazittal töltött gyutacs --- Egy fiatal munkás halálos sérülései --- Két sebesültje van a szerencsétlenségnek --- Rémhírek a városban

Hatalmas dörrenés zúgott át ma délután két óra tájban az aradi Astra-gyár lakatosműhelyén és a műhely egyik sarkában jajveszkelés és halálsikoly hasított a dermedt csendben. A műhelyben megállott a munka és az emberek a dörrenés irányába szaladtak, hogy meggyőződjenek arról, mi történt. Kékes füst terjengett az egyik sark körül és a közelben két eszméletlen fiatalember hevert a padlón, míg egy harmadik, idős munkás a karját fogva jajgatott. A szerencsétlenség részleteiről az alábbiakat jelenti az *Aradi Közlöny* munkatársa:

A mai déli szünet alatt a lakatosműhely egyik fiatal tanonca, *Bona Károly* 18 éves fiatalember odasugta barátjának, *Boscha János* husz éves tanoncnak:

— Majd délután, ha a műhelyfőnök nem lesz a közelben, csinálunk valamit.

Boscha nem tudta, mi a terv, de előre is beleegyezett. Az ebédszünet véget ért és két óra tájban érkezett az idő arra, hogy Bona végrehajtsa tervét. A fiatal tanonc egy *srapnell-gyutacsot szedett elő, amelyről azt mondotta barátjának, hogy találta.* Nem árulta el azonban, hogy hol lett rá, sem pedig azt, mit akar a gyutaccsal csinálni. *Bona a sáruhoz vitte a talált löveget, beszorította, majd kikapálni kezdte. A második ütéstől az ekrazittal töltött gyutacs felrobbant. Bona eleset sikoltott, majd vérző arccal a gyár állandó köztérhelye felé szaladt. Alig jutott azonban tíz lépést előre, amikor eszméletlenül összeesett. Társa a sáru közelében esett ájultan össze.*

A sikoltásra, jajveszkelésre, valamint a robbanás zajára az egész műhelyben leállott a munka. Pár percig pánik keletkezett az ott dolgozó munkások között, akik nem tudták, voltaképpen mi történt. Azután a robbanás színhelye felé rohantak. Itt találták meg a két eszméletlen fiút és mindkettőt beszállították a köztérhelyre, ahol a gyár tűzoltókarának egyik tisztviselője, *Rényi* nyújtotta az első segélyt. *Bona Károly még lélegzett, amikor a köztérhelyre került, de minden igyekezet arra nézve, hogy eszméletre térítsék, hiábavaló volt. Megérkezett a gyár orvosa is, aki szintén kezelésbe vette Bonát, de az élesztési kísérletek nem sikerültek, sőt a szerencsétlen fiatalember néhány perc múlva kiszervelett.* Társát azonban sikerült magához téríteni.

A borzalmas robbanás áldozata és sebesültjei

A tragikus esetről értesítették a rendőrséget és az ügyészséget. Nemsokára megérkezett a helyszínre *Florea Sabin* ügyeletes rendőrkormányos, majd néhány perc múlva dr. *Ionescu* törvényszéki orvos. *Ionescu dr.* megállapította a halál beálltát, majd megvizsgálta a holttestet. Kiderült, hogy *összesen körülbelül huszonnégy srapnell-szilánk fúródott Bona Károly testébe, tizennégy a mellkasába és nyolc az arcába. Az egyik szilánk, amely az ötödik bordánál hatolt be, a szívébe fúródott és ez okozta a halált. Boscha János két karján, ha-*

sán és arcán sebesült meg, míg egy idős, közéletben dolgozó munkást néhány szilánk a karján sebesített meg. Boschát beszállították a megyei kórházba, ahol azonban megállapították, hogy nincs szüksége nyombani kezelésre. A fiatalembert hazaengedték és holnap jelentkeznie kell a kórházban, ahol röntgenvizsgálatot eszközölnek és megállapítják, hova fúródott be a srapnell-szilánkok és a vizsgálat után történik meg a szilánkok kiszedése.

Boschát a rendőrség kihallgatta és a fiatal tanonc elmondotta, hogy nem tud közelebbi felvilágosítással szolgálni a tragikus esetről. Bona nem mondotta meg neki, hol találta meg és hogyan jutott a gyutacsához, azt sem tudja, mit akart vele csinálni. Őt csak nézőnek hívták oda Bona, aki maga csinált mindent.

Az édesanya keresi halott fiát . . .

Bona Károlyt édesanyja gyászolja, aki hadiözvegy s akinek a fiatalember egyedüli támasza volt. A halálesetről sógora, Bona, Astra-gyári asztalos értesítette és az idős, beteges asszony nyomban elszaladt a gyárba. Zokogva futott a köztérhelyre, azonban

Gyilkossági kísérlet vádja egy aradi gyógyszerész ellen

Mi történt Szolnokon 1923-ban? — Félmillió magyar korona története — Kiadatási eljárás — Tárgyalás az aradi törvényszéken

Érdekes bűnügyet tűzött ki ma tárgyalásra az aradi törvényszék második szekciója. A vádlott *Alexander Béla* gyógyszerész volt, aki ellen a magyar hatóságok adtak ki vádiratot, amelyet megküldöttek az aradi hatóságoknak is, amelyek már régebben folytatják az eljárást a gyógyszerész ellen.

A vádirat emberölés kísérletével vádolja *Alexander Bélát*, amelyet még 1923-ban követett el állítólag Szolnokon. Egyik budapesti kávéházban találkozott 1923 májusában *Polich Józseffel*, akinél közel félmillió magyar korona volt s aki dollárokat akart vásárolni. *Alexander*, akinek elmondotta tervét, ajánlkozott, hogy szerez számára olcsó dollárt, hogyha lekíséri Szolnokra, ahol abban az időben lakott s ahol állítólag egyik ismerőse révén le tudta volna bonyolítani az üzletet.

Polich el is indult *Alexanderrel*, aki a szolnoki állomáson süteménnyel kínálta meg utitársát, amelyetől az később rosszul lett. Kénytelen volt ágyba feküdni, a pénzt azonban átadta *Alexandernek*, aki azzal Budapestre utazott. *Polich*, midőn jobban lett, megvizsgálta magát és a vizsgálat megállapította, hogy a testébe higany volt keverve, amely kinos görcsöket idézett elő. *Polich* Budapes-

A kereskedelmi tartozások birói felszámolásáról szóló törvény magyarázata
Dr. Várady Ödön és Gáspár Gyula fordításában
megjelent

teljes magyar szöveggel.

Ara 30.— lej.

kapható az Aradi Közlöny kiadóivatalában

beteges állapotára való tekintettel nem engedték meg, hogy halott fiát láthassa. Attól féltek, hogy a holttest látása folytán keletkezett izgalom újabb szerencsétlenséget idéz elő.

— Menjen szépen haza, úgy sem tud már segíteni a szegény fiún — mondották neki — és majd holnap a temetőben megnézheti.

A halott fiút *Rényi* tűzoltótiszt öltöztette fel, majd telefonon egy koporsót kértek a városi orvosi hivataltól. A hivatal intézkedésére kiszállt a halottaskocsi is, amely a felső temetőbe szállította a holttestet. Előreláthatólag holnap boncolják fel *Bona Károlyt*. A szerencsétlenség híre már a kora délutáni órákban elterjedt a városban és egyes helyeken már arról tudtak, hogy több halottja és számos sebesültje van a robbanásnak, sőt elterjedtek olyan hírek is, melyek az Astra-gyár felrobbanásáról beszéltek. A gyár munkássága és tisztviselői körében általános megdöbbenéssel vették tudomásul a történeteket és mélyszégyen részvétellel emlékeznek meg a kétségbeesett, özvegy anyáról. Bizonyos, hogy a történetekért senkinek lehet felelős, mert a lövedék felrobbanása egy megdöbbenéssel nem következne nyelve volt.

ten ismét találkozott *Alexanderrel*, akitől visszakérte a pénzt, amelynek visszaszolgáltatására a gyógyszerész határidőt jelölt ki, a melyet azonban nem tartott be.

Miután *Polich* látta, hogy a pénze elvesztett, sikkasztásért, emberölés kísérletéért bűnvádi feljelentést tett *Alexander* ellen, akinek körözését is elrendelték a magyar hatóságok. A körözőlevél alapján Aradon sikerült le tartóztatni *Alexandert*, akinek kiadatását is kérték a magyar hatóságok, azonban ez mindez ideig nem történt meg. A törvényszék a megkeresés alapján megindította a bűnvádi eljárást a gyógyszerész ellen és ebben az érdekes ügyben mára tüzte ki a főtárgyalást. Tekintve, hogy a vizsgálat kiegészítése újabb tanúk kihallgatását tette szükségessé, a törvényszék a folytatólagos főtárgyalásra újabb határidőt tűzött ki.

Az aradvárosi mozgószínházak műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: CSÁBITSON EL KÉREM... Aml előrelátható volt, bekövetkezett, ilyen jól sikerült premierre nem emlékezhet Arad közönsége. A szó szoros értelmében gurult a kacagástól a közönség és ha véletlenül élő színészek szerepeltek volna a színpadon, a tapsolók százszor is kihívták volna őket a függöny elé. Ez a németül beszélő énekes vigjáték befutott, ez kétségtelenül **JENNY JUGO** és **HERMANN THIMIG** érdeme.

SELECT MOZGÓ: A BESTIA. (Állat az emberben). A közönség meggyőződhetett a tegnapi premieren, hogy az előzetes jelentések és reklámok igazat mondtak: ez a film mindenkit érdekel. Ennek a kivételes tárgy képnak nem hiába voltak mindenütt barátai és ellenségei. Ez a kép azért beszélgetett magáról, mert érdemes róla beszélni. Logijelűbb azt lehet vitatni, hogy cselekménye a nagy nyilvánosság elé való vagy nem. Ezt a publikum hallatlan érdeklődése eldöntötte. **MIRIAM HOPKINS**, **ROSE HOBART** és **FREDRIC MARCH** játszik a főszerepeket.

Budapestre utazók figyelmébe!

A Minta Vásár területén az

Aradi Közlöny

naponta kapható

„AZ EST” gyönyörű pavillonjában

a főbejárat mellett.

H I R E K

Pünkösdi ünnepségek Aradon

Istentiszteletek, hangversenyek és ünnepségek sorrendje

Pünkösdi a kereszténység egyik legnagyobb ünnepe, a Szentlélek eljövételének misztériumát hagyományos szertartások között ünnepli meg a katolikus egyház. Arad katolikus társadalmá az idén is a szokásos egyházi ünnepségek megtartásával áldoz a Szentlélek eljövételének emlékére. Az aradi plébánia-hivatal az alábbiakban állította össze a pünkösdi ünnepi istentiszteletek programját:

Vasárnap, pünkösdi első napján reggel 7 órakor plébániai mise, mely után szentbeszédet mond *Máthias* Berard hittanár. Fél tíz órakor ünnepi nagymiséjét celebrál dr. *Lakatos Ottó* plébános. Evangéliumkor *Szűcs Didák* hittanár mond prédikációt. A szentmise keretében művészi hangverseny kerül előadásra. *Picka „F-dur“* nagymiséjét *Müttermüller* karnagy vezetésével a templomi énekharca adja elő orgonakísérettel és a „*Liszt Ferenc*“ zenekar közreműködésével. Az ünnepi nagymise további kísérezését *Fielke Gradualéja* és *Stecker Offertoriuma* szolgáltatja. Offertorium alatt *Várfalvy Elza* éneklő az „*Ave Máriát*“. Hegedűn kíséri dr. *Mezey Zsigmond*, míg a gondokakíséretet gróf *Porcia Lajos* látja el. A nagymiséjét *Tantum Ergo*, majd az Oltáriszent-séggel osztott áldás zárja be.

A Mosóczy-telepen a legszebb ünnepi külsőségek között tartják meg pünkösdi első napját. Ezen a napon járulnak az első áldozáshoz a Gizella- és Erzsébet-uccai iskolásgyermek. Az ünnepi mise reggel fél 9 órakor kezdődik és ennek keretében folynak le az áldoztatások. A mise után ünnepi reggelit kapnak az első áldozó gyermekek a Mosóczy-telepi Szociális Misszió Egyesület helyiségében. Este hét órakor ugy a főtemplomban, mint a Mosóczy-telepi templomban litánia lesz, amely előtt a bevezető-beszédet *Novák R. Mihály* hittanár, illetve *Iványi Kázmér* hitoktató tartja.

Hétfőn, pünkösdi másodnapján reggel 7 órakor plébániai misét tartanak a Minorita főtemplomban, amely után *Szűcs Didák* hittanár mond szentbeszédet. Háromnegyed 10 órakor nagymise lesz, amelynek szertartását *Máthias* Berard hittanár végzi. Előadásra kerül *Beliczay „F-dur“* nagymiséje, *Mozart* nemes szépségű *Gradualéja* és *Kral Offertoriuma*, melyet *Várfalvy Elza* és *Szász Manci* énekelnek. Az ünnep mindkét napján előadásra kerülő zenés miséket *Müttermüller József* zenekari igazgató vezeti, míg a művészi orgonakíséretet *Kaletzky Vilma* zenetanárnő látja el.

Este 7 órakor májusi ájtatosságot tartanak pünkösdi hétfőjén, amelynek bevezető-beszédét *Szabó Dániel* mondja.

A Mosóczy-telepen pünkösdi másodnapján 10 órai kezdettel *Iványi Kázmér* celebrál nagymiséjét és ugyancsak ő tartja az este 7 órakor kezdődő májusi ájtatosságot is.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változóan felhős, meleg idő várható.

— **Habsburg Antal főherceg és felesége körrepülés vesznek részt.** Bécsből jelentik: Szombaton Ausztriában körrepülés lesz, amelyen részt vesz *Lipót Szalvátor* két fia: *Antal* és *Ferenc József* is. Az előbbi társaságában lesz felesége, *Ileana* román királyi hercegnő is. Az anyai örökök elé néző hercegnő a közeljövőben Romániába utazik és itt várja meg gyermeke megszületését. Később a hercegi pár Bécsben telepszik le. Ma érkezett Bécsbe *Mária* román anyakirályné is, aki tízhetedikéig marad az osztrák fővárosban.

— **Megkezdődtek az orosz-magyar kereskedelmi tárgyalások.** Budapestről jelentik: A napokban Budapestre érkezett az orosz kereskedelmi intézet két megbízottja. Velük együtt érkezett meg a berlini intézet import-és export-osztályának a vezetője is. Értesülésünk szerint az orosz megbízottak finalizálják azokat az export-import tárgyalásokat, amelyeket a Magyar Külkereskedelmi Intézet kezdeményezett. Az orosz-magyar kapcsolatok terén a közeli napokban konkrét eredményre lehet számítani.

— **Rózsahegy Kálmán leányának esküvője.** Budapestről jelentik: Rózsahegy Kálmán leánya, *Marica* holnap tartja esküvőjét báró *Tornyai Schossberger Györggyel*.

— **Inzultáltak Afoniz spanyol exkirályt.** Marseilledől jelentik: Marseilleden ma a Maltából érkező spanyol exkirályt egy spanyol munkás az uccán inzultálta. Az esemény természetesen kínos feltűnést keltett és a munkást azonnal őrizetbe vették.

— **Hirschfeld Mór letartóztatása.** Általános feltűnést keltett az aradi ügyészség határozata, amelynek alapján *Hirschfeld Mór* aradi nagykereskedő őrizetbe vételét rendelte el. Az ügyészségi döntés ellen *Hirschfeld Mór* ma felfolyamodást jelentett be az aradi törvényszék vádpancáshoz, amely azonban helyt adott a letartóztatási végzésnek és hozzájárult a nagykereskedő őrizetben tartásához.

Mintáink megfelelnek a mai divatnak.

Áraink megfelelnek a mai viszonyoknak.

Serilana

— **Aradi elemi iskolások az árvizkárosultakért.** Érdekes küldöttség tisztegett ma Aradváros vezetője előtt. A kilencedik számú állami elemi iskola német tagozatának növendékei részéről egy négytagú küldöttség jelent meg *Radu dr.* hivatali helyiségében, névszerint *Kubicza Emil*, *Riger Sándor*, *Popa Cornél* és *Constantin* elemi iskolai tanulók. A kis küldöttség szónoka, *Kubicza Emil* ügyes beszéd kíséretében jelentette be, hogy az elemi iskola német tagozatának növendékei uszonnapénzeik alapjából, egy külön alapot létesítettek a városi árvizkárosultak felségélyezésére érdekében, amelyet a gyűjtés befejezésével a polgármester rendelkezésére bocsátanak. *Radu dr.* mosolyogva gratulált a liliputi küldöttségnek és átvette a gyűjtés eredményét, 553 lejt, amelyért az elemi iskolások küldöttségének hálás köszönetet mondott.

— **Értekezlet az aradi tej-nap ügyében.** Az aradi tej-nap rendezősege — a tanítótestületek kívánsága ellenére — az aradi tejpropaganda napiát 22-re tűzte ki. Ma délután ez ügyben értekezlet volt a megye állatgyógyászati osztályán, ahol megállapították a tej-nap programját. A propaganda-bizottság a propagandától a tejfogyasztás emelkedését reméli, különösen az alkohol elleni propaganda segítségével s épp ezért az aradi iskolákon kívül főleg a külvárosokban és a falvakban szórják szét plakátjaikat.

— **A glogováci plébánia értesíti az Uj- és Ó-Mikalaka katolikus hitveit,** hogy a helyreállított katolikus templomban az Istentiszteletek május 15-én, pünkösdi vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődnek.

KÖRÖSLADÁNYI

szuggesztör előadást tart május 14—15. szombaton, vasárnap este fél 9 órai kezdettel az Iparos-Otthon nagytermében, oltós 17—27 lejes helyárakkal. Mint árvizkárosult, kéri a t. publikum szíves pártfogását.

— **Halálraítéltek, aki maga végez magával.** A németországi Oelsből jelentik, hogy egy *Labus* nevű munkás, akit a bíróság gyilkosság miatt halálraítéltek, zárkájában fölakasztotta magát és meghalt. *Labus* egy cselédeleányt állatias kegyetlenséggel ölt meg, amiért halálraítéltek. Felelősségét a felsőbb bíróság visszautasította. Most került volna megkegyelmezési kérésre a sor, de a halálraítéltek ezt nem várta be, hanem maga végzett magával.

— **Negyven árusító bódé leégett a pesti Dunaparton.** Budapestről jelentik: Ma délután óriási tűz tombolt végig a Duna pesti partján, ahol a gyümölcskereskedők és halárusok bódéi vannak az alsó rakpart kezdetén. A tűz pusztítása következtében több, mint negyven elárusító deszkabódé hamvadt el, nyolc ember a mentési munkálatok során súlyos égési sebeket szenvedett.

Agyafurt selyemtolvajlás Aradon

Feljelentés az aradi rendőrségen.

Az aradi rendőrségen ma lopás címén feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen *Hegyi Andor* nagykereskedő. *Hegyi Andor* feljelentésében elmondta, hogy május 12-én üzenetet küldött *Erdei Lajos Str. Episcopul Ciogorariu* alatti lakására, amelyben arra kérte a szabómestert, hogy küldjön el volt Szabadság-tér 7. szám alatti lakására 80 méter *Yvette-selyem*ért. *Erdei Lajos* az említett selyemből ruhákat kellett volna készítenie.

A délelőtti folyamán *Hegyi* távollétében valóban jelentkezett is egy 30—35 év körüli ember a volt Szabadság-téri lakásban, aki a selymet el is vitte. Amikor *Hegyi Andor* hazajött és arról értesült, hogy a selymet — az eddigi szokástól eltérően — nem *Erdei Lajos* kisfia vitte el, azonnal érdeklődött a szabómesternél, hogy megkapta-e a selymet. *Erdei Lajos* ekkor azt üzentte vissza, hogy a selyemért még el sem küldött. A rendőrségnek az a gyanuja, hogy valaki kihallgathatta, amikor *Erdei Lajos*nak *Hegyi* első üzenetét átadták és ez az ember volt az, aki a selymet ravasz módon kicsalta. A kár 4500 lej.

A gyermekrontó vasuti tisztviselő ügye az aradi törvényszék előtt

Jövő héten hirdet ítéletet a bíróság.

Az aradi rendőrség az elmúlt év folyamán indított eljárást *Györfy József CFR* tisztviselő ellen, aki állítólag serdületlen leánygyermekeket vitt fel lakására, akikkel ott orgiákat rendezett. A feljelentés alapján a tisztviselőt őrizetbe vették, majd elrendelték szabadlábra helyezését, azonban az eljárás hivatalból tovább folyt. Ügyében az aradi törvényszék *Constantinescu-Nicu* tanácsa ma tartotta a főtárgyalást, amely a tanak nagy számánál fogva a késő délutáni órákban ért véget. Megjelent a négy kiskorú leánygyermek is, valamint a vád és a védelem tanúi, akiket a törvényszék kihallgatásuk után szembesített is. Tekintettel arra, hogy a feljelentés tárgya sértette a közszemérmét, a törvényszék zárt tárgyalást rendelt el. A perbeszéd elhangzása után a törvényszék kihirdette döntését, amely szerint az ítéletet jövő hét csütörtökén publikálja.

— **Elfogott veszedelmes tolvajok Aradon.** Az aradi rendőrség ma elfogta *Lakatos József* és *Pap Lajos* ismert tolvajokat, kik az utóbbi időben több kerékpárt loptak el. A rendőrségnek az a gyanuja, hogy mindketten több baromfitolvajlásnak is a tettesei. Ismeretes, hogy az utóbbi időben egy valószínűs szerzett banda egymás után nagyobb fajta baromfilopásokat hajtott végre. Ma délelőtti hasonló ügyben tett feljelentést a rendőrségen *Riesz Ferenc Purgly Lajosné-ucca* 45. szám alatti lakos, akinek udvarából az elmúlt éjszaka eddig ismeretlen tettesek 15 tyukot és 1 kakast loptak el.

— **Két teherautót megtöltött hamis zlotyt találta egy varsói pénzhamisító bandánál.** Varsóból jelentik, hogy a rendőrség hosszas megfigyelés után egy pénzhamisító bandának jött a nyomára, mely eddig az új Lengyelország megalakulása óta a legnagyobb szabású pénzhamisító bandának tekinthető. A banda élén egy *Bromberg* nevű rendőrtiszt állt. *Bromberg* kis gépjávitó műhelyt nyitott, melyet azonban nem gépek javítására használt, hanem 2 és 5 zloty pénzdarabok verésére. A bandának mintegy száz tagja van, akik közül hatvanat már letartóztattak. A hamisítványokat főleg vásárokon hozták forgalomba. A házkutatásnál annyi hamis pénzdarabot találtak, hogy két nagy teherautó alig tudta a műhelyből elvinni.

— **Dr. Tescl dermatológus új lakása:** Horia 7.

— **Diesel-, benzín- és gázmotor kezelői tanfolyam** kezdődik f. hó 16-án a felső Fa- és Fémipariskolában. Belátnozni lehet hétköznapokon 5—6 óráig az igazgatóságnál.

— **Érdekes szakmaváltoztatás.** *Pollack B. Adolf*, az itteni *Kálmán A.* cég volt főtisztviselője, az autószerkezéskor a textilszakma területére lépett és Budapesten, a Belvárosban (*Kigyó-u. 2. sz. a.*) *harisnyá-, keztü- és kötött-szövött áru* különleges üzletet nyitott. Biztosak vagyunk benne, hogy ugyanolyan agilitást fog ezen új működési terén is kifejteni, mint az egészen elterjedt autószerkezéskor.

Leleplezték Budapesten Mme Pythiát, az Aradon járt jósnőt

Erdélyi származása a jósnő és fia szerepel titkárjaként — Az interjúért jelentkező újságíró sulyosan inzultálták

Budapestről jelentik: Kinos botrány közepontjába került Budapesten Madame Pythia, a múlt évben Aradon is járt, pszicho-grafológus. Madame Pythia néhány nap óta Budapesten tartózkodik és a Carlton-szállodában bérelt lakosztályt. Bejelentő-lapjában Madame Pythia orosz származásának vallotta magát, családi neveként pedig Flandor Pythiát irt be, míg a vele levő fiatalembert — aki Budapesten mint Pythia asszony titkára működött — Nagou Flandor néven jelölte meg. A napokban valaki a budapesti főkapitányságon bejelentette, hogy ismeri Pythiát és kötelességének tartja bejelenteni, hogy Madame Pythia magyar nő, nev szerint Bogyal Szilárdné, született Nagy Rózi, illetve miután másodszor is férjhez ment, Pászthy Kálmáné a neve. A grafológiát Erdélyben tanulta ki az azóta Romániából kiutasított Báth Zuárd mellett.

Ez a hír elkerült egy fiatal pesti újságíróhoz, Komáromy Zoltánhoz is, aki elhatározta, hogy leleplezi a grafológusnőt és titkárát, akiről később kiderült, hogy tulajdonképpen a fia Madame Pythiának. A fiatal újságíró jelentkezett Madame Pythiánál interjúért. A pszicho-grafológusnő és titkárja csak franciául és németül beszél és mindketten kijelentették, hogy más nyelven nem tudnak. Komáromy Zoltán megkérte Pythiát, hogy grafologizálja írását és egy darab papírosra a következő szöveget írta: „Én ismerem önt Erdélyből.“ Az újságíró jól számított, Pythia a magyar szavaktól látva, azt mondta az újságírónak, hogy az írást nem érdemes grafologizálni, majd pedig sokat sejtetően intett az ablaknál álló titkárának és az újságíró felé fordulva ezt mondotta:

— Egyet azonban látok, hogy ön nem veti meg a pénzt.

Komáromy azzal távozott, hogy másnap a riport folytatása végeit felkeresi ismét Madame Pythiát. Másnap azonban Nogo Flandor, a titkár fogadta, aki azzal fenyegette meg az újságíró, hogyha egy szót mer írni, akkor „kivégzi“. Rövid szóharc után a titkár neki esett az újságírónak és

FÓRUM

Mélyen tisztelt Főszerkesztő Ur!

Az elmúlt napokban Budapesten jártam, ahol az egyik szállodában olyan kellemetlen incidensben volt részem, amely minden bizonnyal nem szolgálja a magyar főváros által a különben példásan szervezett idegenforgalmi propaganda érdekeit. A Baross-tér 23. szám alatti Központi Szálloda első emeletén lévő 29-es számú szobát vettem ki este tíz órakor 24 órára. A szoba bérét kifizettem és ennek ellenére, amikor másnap délelőtt a mintavásárról a szállodába tértem, csomagomat, valamint felőttemet a portásnál találtam, szobámba pedig nem akartak felengedni, azzal a magyarázattal, hogy miután ma elutazom, azt közben másnak adták ki. Hiába említettem, hogy este tíz óráig jogom van a szobát igénybe venni, jogos követelésemnek nem tettek eleget, később pedig felajánlották, hogy egy fürdőszobában helyeznek el. Ezt természetesen nem fogadtam el, ekkor végül is a negyedik emeleten ajánlottak fel részemre szobát. Az engemet ért sérelmért a szálloda igazgatójától akartam elégtételt kérni, azonban — mint később kiderült — a szálloda igazgatója saját maga jelentette ki magáról, hogy nem tartózkodik a szállodában. Az esetről a hársfa-uccai rendőrségen tettem jelentést, ahonnan egy rendőr jött ki velem a szállodába. Az igazgató, aki ekkor már nem titkolhatta tovább kiletét, a rendőrnek azt mondta, hogy részeg vagyok és kidobta a szolgálva. A rendőrségen tett feljelentésemre ott megígérték, hogy a szállodás brutális és jogtalan eljárásáért megindítják ellene az eljárást.

Soraim közléséért előre is köszönetet mondva, maradok mély tisztelettel:

Egy régi előfizető.

azt hatalmas ökölcspapasokkal a földre terítette, majd pedig kidobta a folyosóra. A sulyosan bántalmazott hírlapíró feljelentést tett úgy a fiatalembert, mint Pythia asszony ellen. Miután megállapítást nyert, hogy Pythia valóban nem orosz származású, a rendőrség — függetlenül az inzultustól — eljárást indított ellene hamis név használata és kuruzslás címén. A rendőrség ugyanis megállapította, hogy Pythia asszony, másképpen Nagy Rózi első férje valóban Bogyal Szilárd kapitány, míg második férje — akitől később szintén elvált — Pászthy Kálmán földbirtokos volt. Második házasságából származott fia, aki Budapesten Nogo Flandor néven titkárként és testvéreként szerepelt.

Nem érdektelen megemlíteni, hogy az incidens után Madame Pythia interjút adott egy pesti lap munkatársának, aki előtt német nyelven kijelentette, hogy magyarul mindent megért, de beszélni nem tud. Annak idején, amikor még Aradon volt, hibátlanul beszélt még a magyar nyelvet, sőt ezen a nyelven adott interjút is az itteni hírlapíróknak. Így tehát teljesen valószínűvé válik, hogy úgy az orosz származás, mint a magyar nyelv nem tudása ügyes üzleti trükknek volt szánva, amely azonban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

A, dunai konföderáció sorsa a belgrádi kisantant-konferenciától függ

Benes a nehéz helyzet dacára optimista — A konferencia tanulmányozza a Tardieu-terv lehetőségeit — Igyekeznek elhárítani a felmerült akadályokat

Belgrádból jelentik: A jugoszláv fővárosban ma kezdődött meg a kisantant ezévi szokásos konferenciája, amelyre Benes, Ghica és Marinkovics miniszterek már a tegnap megérkeztek. Benes csehszlovák külügyminiszter ma kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy a nehéz helyzet ellenére optimista. A mostani konferencián a három államnak a legfontosabb kérdésekben elvi megegyezést kell kötnie. A három főproblémát nem lehet egyszerre megoldani, annál is inkább, mivel ez jórészt a nagyhatalmaktól függ. A dunai együttműködés tervével kapcsolatban a konferenciának tanulmányozni kell a Tardieu-terv lehetőségeit, valamint azokat az akadályokat, amelyek a terv kivitele elé gördülnek. Ugyanakkor törekedni kell arra is, hogy ezeket az akadályokat elhárítsák. Ma délután egyébként Ghica román külügyminiszter és Benes koszorút helyeztek az ismeretlen katona emlékművére.

A konferenciának nagy jelentőséget tulajdonítanak a belgrádi lapok. Ami a Duna-problémát

Szerelmi bánata miatt öngyilkosságot követett el egy arisztokrata

Budapestről jelentik: O'Donnell Henrik gróf tegnap este 8 órakor édesapja Veresegyháza melletti szőlőbirtokának kastélyában Browningpisztolyával halántékra lőtte magát. A fiatal és a budapesti társaságokban közkedvelt gróf két levelet hagyott hátra, amelyek közül az egyiket szüleinek címezte, a másik pedig annak a fiatal és közismert társaságbeli hölgynek szólott, aki miatt — valószínűleg — az öngyilkosságot elkövette. Az ismeretlen hölgyhöz címzett levél valószínűleg teljes fényt fog deríteni a fiatal gróf szerencsétlen öngyilkosságának körülményeire, akit egyébként szombaton délután négy órakor temetnek el a veresegyházai családi sírboltban.

Az angol külügyminiszter megvédte a leszerelési konferenciát

Londonból jelentik: Az angol alsóház mai ülésén tárgysorozaton kívül Lord Stimson külügyminiszter a leszerelési konferencia ellen elhangzott parlamenti támadásokra reflektált. Hangsúlyozta, hogy a konferenciának szervezését nem érheti támadás, mert azt a versaillesi békeszerződések irták elő. Beszédének további során annak szükségességét hangoztatta, hogy különbséget kell tenni a támadó és a védőerővel leszerelésének kérdései között.

illeti — írja a Politika — a három miniszter előtt a középeurópai államok sulyos pénzügyi és gazdasági helyzete és a gazdasági együttműködés terve áll. Minthogy ennek a lehetséges gazdasági csoportosulásnak főpillére szükségképpen a kisantant lesz, magától értetődik, hogy a kisantant-államok külügyminiszterei hivatva vannak a kérdés minden részletének megtárgyalására. Ha a dunai államoknak erre az együttműködésére sor kerül — már pedig ilyesmire a három kisantant-állam nélkül nem lehet gondolni — akkor elsősorban azzal kell számolni, amit a belgrádi kisantant-konferencián résztvevő külügyminiszterek határoznak el s így nem túlzás, ha azt állítjuk, hogy a dunai együttműködés sorsa a most kezdődő belgrádi tanácskozástól függ. A terv részletes kidolgozása természetesen későbbre vár és szakemberek munkája lesz, de ami a lényegét illeti, annak eldöntését a Belgrádban tanácskozó külügyminiszterektől kell várni — jelenti ki Marinkovics jugoszláv miniszterelnök és külügyminiszter félhivatalosa.

Teljes katonai pompával temették el az öngyilkos koronaőr-századost

Az öngyilkosság rejtélye még nem nyert megoldást.

Budapestről jelentik: Ruttkay Gábor koronaőr-százados tragédiájának rejtélye még nem nyert teljesen tisztázást. Ma délelőtt elterjedt annak a híre, hogy megtaláltak egy levelet, amelyet Littkéné Ruttkayhoz irt. Littkéné ugyanis a levelet izgatottságában elfelejtette a borítékba tenni, a melyet üresen ragasztott le és úgy is küldött el. Más hír szerint Ruttkaynak egy bucsuleveléről van szó, amelyet csak most sikerült megtalálni. A levél mindenestre fontos támpontját fogja képezni a nyomozásnak.

Ma délután egyébként teljes katonai pompával temették el Ruttkay Gábort. Az utolsó tisztelet megadásának jeléül a kivonult katonaság a sirbátétel alkalmával sortűzet adott le.

Április 1. óta
olcsóbb
az UJSÁG
Romániában

Hétköznap 6 lei
Vasárnap 12 lei

SPORT KÖZLÖNY

Az Olimpia lesz ezidén Arad bajnoka

— mondotta Russu Virgil, az egyesület egyik vezetője — Sikertelen fuzió tárgyalások az Olimpia és a Gloria között

Az Olimpia az utóbbi években hatalmas arányban fejlődött. A csapat évekként elelőtt még nem vitt nagy szerepet a város sportéletében, de a hirtelen izmosodása, a csapat kiváló szereplése megismertette és megszerette a város sportközönségével ezt az igyekvő együttest. Most az Olimpia életében új korszak köszöntött be. Új vezetőség állott az egyesület élére és ezek az ambiciózus sportvezérek kimondottan nagy csapatot csináltak az egykor szerény keretek között mozgó együttestől. Az Olimpia serény kezű vezetői közül Russu Virgil, az AAC egykori válogatott hátvédje az Olimpia előretöréséről, a vezetők sikeres munkálkodásáról nyilatkozik.

— Az Olimpia reorganizálását a múlt év őszén kezdtük meg és hogy ez a munka teljes egészében sikerült, azt mi sem bizonyítja jobban, mint a csapatunk sorozatos jó szereplése. Mi a bajnokságra megyünk és minden reményünk megvan arra, hogy bajnokok is leszünk.

A pünkösdi ünnep programja

A Dusan Silni megerősítve jön Aradra.

A pünkösdi nagyszabású sportünnepély végző programját összeállította a rendezőség. A program kidolgozása a legteljesebb mértékben sikerült, mert a gondos vezetőség igazán nívós műsorról gondoskodott.

A vasárnap délutánt a hírlapírók és a rendőrségi tisztek mérkőzése nyitja meg. Ez a mérkőzés 2 órakor kezdődik. Utána 4 órakor a Gloria játszik az Olimpiával. Ez a mérkőzés annál is inkább érdekesebb, mert a bajnoki mérkőzés előtt tisztázni fogja a jelenlegi erőkerest. Hat órakor kerül lejátszásra a főmérkőzés, ekkor a Dusan Silni kiváló csapata az AAC-al veszi fel a küzdelmet. — Másnap, hétfőn két órakor az AAC ifjúsági csapata játszik az Olimpia ifjúsági gárdájával, utána a Gloria méri össze erejét az AAC-al, míg a főmérkőzés a Dusan Silni és az Olimpia között fog lefolyni.

Összeállították a sportújságírók ellen szereplő rendőrtisztek együttesét

Ismeretes, hogy vasárnap két órai kezdettel az AAC-pályán a sportújságírók a rendőrtisztekkel veszik fel a küzdelmet. A sportújságírók összeállítását tegnapi lapszámunkban közöltük. A rendőrtisztek is összeállították az együttesüket, a mely a következő: Adamovici—Mihailovici, Ceaneadan—Orgovici, Popian, Oprita—Crisan, Hedesan, dr. Criznic, Dehelean, Bogotean. A mérkőzést Czégka Tibor, a kiváló bíró vezeti.

O Nagy érdeklődés nyilvánul meg a szombati atlétikai verseny iránt. Szombaton rendezik a „Muresul” atlétikai liga a szezon első atlétikai versenyét, amely iránt sportkörökben nagy az érdeklődés. Arad összes iskolái beneveztek erre a versenyre és egészen bizonyos, hogy ifjúsági rekordjavításra is sor kerül. Az atlétikai verseny után intézetek közötti futballmérkőzést fognak lebonyolítani.

O Mezerkedtek a magyar Davis Cup-játékosok Londonba. A magyar Davis Cup-játékosok: Kehrling, Gabrovitz, gróf Zichy és Péter dr., válogató kapitány Londonba érkeztek. Itt három napi gyep-pálya-tréning után tovább utaznak Dublinba a magyar-ír mérkőzés színhelyére.

O Ismét győzött a Budai „11”. A Budai „11” Petrosényben játszott, ahol 3:0 arányban győzte le a CAMP-ot. Öt nap alatt ez volt a harmadik mérkőzése a pesti csapatnak.

O Amatőr bajnokiak Budapesten. A hétköznap lejátszott két amatőr bajnoki mérkőzés eredménye: Elektromos—MTK 1:1. Fer. Vasutas—33 FC 3:1.

A csapatot én trenirozom és igyekszem, hogy az eddigi rossz játékot a kombinált stílussal keverjem, ezáltal még nagyobb sikereket remélek és bízom abban, hogy a Nemzeti Bajnokságot folytató küzdelmekben is megálljuk a helyünket.

Eddig tart Russu Virgil kapitány nyilatkozata, minden szavában ott cseng az önbizalom, a jövőbe vetett hit. Ugy beszél, mint aki biztos a dolgában, de ez természetesen tetszik, ha az egyesület egy olyan csapattal rendelkezik, mint az Olimpia és ennek az együttesnek olyan vezérkara van, mint a mostani.

Itt említjük még meg, hogy a Gloria levélben megkeresést intézett az Olimpia vezetőségéhez, hogy a román sport nagygyűlétele érdekében fuzionáljon a két alakulat. Az Olimpia vezetősége tárgyalta az ügyet és a fenti indok miatt az ajánlatot elvben elfogadta, de a fuzió gondolatát elvetették, mert önállóan akarják kivívni a bajnoki címet. (Bér.)

O Pécskán játszik vasárnap a Tricolor. A Tricolor a pünkösdi ünnepek alatt Pécskán fog vendégszerepelni, ahol az ottani Virtutea vendége lesz.

Aradváros tizenkétmillió lejes betétjének

felszabadítása céljából Bucurestibe utazott

Radu Cornel dr. Az interimár-bizottság elnöke közbenjár az aradi légiállomás ügyében is — Barackáról kérnek építési anyagot az árvizkárosítottak részére — Radu Cornel dr. a jövő hét végén jön vissza Bucurestiből

Aradváros vezetője, Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök vasárnap délután Bucurestibe utazik, hogy a város több fontos adminisztratív ügyében, valamint az árvíz által tönkretett városrészek újjáépítése érdekében illetékes helyeken interveniáljon. Radu dr. pénteken délután az interimár-bizottság ülése után autón Temesvárra utazott, hogy több fontos aktát még elutazása előtt láttamoztathasson Nicolau kerületi közigazgatási vezérfelügyelővel. A délelőtti folyamán az Aradi Közlöny munkatársa nyilatkozatot kért Radu dr.-tól a bucuresti-i utja programjairól, felől, amelyre a város vezetője az alábbiakat adta meg felvilágosításait:

— Bucuresti-i utam programjainak között több közérdekű ügyben esedékes intervenciók szerepel. Így függetlenül a kereskedelmi miniszteriumban bekövetkezett személyi változástól meg fogom sürgetni az aradi nemzetközi légikikötő, valamint az ezzel kapcsolatos szikratávíró-állomás és nemzetközi vámhivatal felállításának ügyét. Érthetetlennek tűnik fel az illetékes fórumok hallgatásának ténye sokak előtt, akik nagy várakozással tekintettek az új aradi intézmény felállítására. Igen valószínű, hogy a pénzügyi, valamint a kormány átszervezésének folyamata szolgáltat okot arra, hogy a tervek még nem kerültek a megvalósítás stádiumába Aradon, mindenesetre a helyzetet csak akkor fogom teljes egészében megismerni, ha az illetékes úrakkal, így Rujinsky légügyi miniszteriumi igazgató, valamint Tasca kereskedelmi miniszter úrral sikerül személyesen is érintkezést találnom.

— Egy másik, még ennél is sokkal fontosabb kérdésünk a város 12 millió lejes betétjének felszabadítási problémája az aradi Banca Victoria-nál. Amint már eddig is nyilvánosságra került a megoldás módja: a pénztézet kölcsön formájában fogja folyósítani a városnak az újjáépítéshez feltétlenül szükséges összeget: viszont a mi feladatunk az, hogy megszerezzük hozzá a törvényes parlamenti,

Ötezer lejért vásárolt magának hamis tanut egy mácsai gazdálkodó

Az ügyész elkészítette a vádiratot a gazdálkodó és tanui ellen.

Az aradi ügyész ma érdekes bünygyben fejezte be a vizsgálatot.

Grosan János mácsai gazdálkodó 80.000 lejjel tartozott Sferdian György mácsai lakosnak. Az összeget többszöri felszólítás dacára sem fizette meg és ezért Sferdian beperelte. Az ügyben a törvényszék a közelmúltban tartotta meg a főtárgyalást, amelyen Grosan János bejelentette Mercea Pált, Secui Gligort, Redes Pétert és Baciu Tamást, mint akik tanui voltak, amidőn megjelent Sferdian Györgynél, akinek 65.000 lejt akart készpénzben kifizetni. A bejelentett tanuk közül Baciu Tamás nem jelent meg, míg a másik három tanu közül Mercea Pál és Secui Gligor kijelentették, hogy ők soha nem voltak együtt a másik két tanuval, csupán arra emlékeznek, hogy Grosan János 120.000 lejt akart fizetni adósága fejében.

Kihallgatásakor Toma beismerte hogy Grosan 5000 lejt ígért neki, arra az esetre, hogyha a főtárgyaláson kedvező vallomást tesz. Grosan különben kijelentette még azt is, hogy három további hamis tanu is rendelkezésére áll, így tehát Baciu-nak semmiféle aggodalomra nincs oka.

Az ügyész Grosan ellen hamis tanuzásra való rábírás, míg Mercea Pável, Secui Gligor, Redes Péter és Baciu Toma ellen hamis tanuzás miatt emelt vádat, amely rövidesen főtárgyalásra kerül az aradi törvényszék előtt.

vagy királyi meghatalmazást. Ebben az ügyben is most kell megtennem a szükséges lépéseket.

— Feltétlenül konkretizálnom kell a földművelésügyi miniszteriumban is a már kapott ígéreteket az újjáépítésekhez szükséges nyersanyag leszállítására vonatkozólag — folytatja nyilatkozatát Aradváros vezetője. — Szükséges immár tudnunk, hogy mennyi ingyen épíltetfára, mennyi ingyenes épületkőre számíthatunk Ionescu-Siscei miniszter ut eddigi ígéretei alapján. A város szemponyjából az volna a legkellemesebb, ha a barackai bányából utána ki a miniszterium megfelelő mennyiségű épületkővet, mert így sok pénzt takarítanánk meg már a szállításon is. A kedvezményes vasúti anyagszállítás ügyében is kell majd tárgyalnom, ezuttal az új kereskedelmi miniszter úrral, akinek új meghatalmazása szükséges hozzá, hogy a közlekedésügyi miniszterium megerősíthesse előbbi ígéreteit, amelyeket a 75 százalékos kedvezmény megadására tett.

Aradváros vezetője minden valószínűség szerint a jövő hét tulnyomó részét Bucurestiben fogja tölteni. Távollétében hivatalának vezetését dr. Ursu János interimár-bizottsági alelnök veszi át.

Jóváhagyta a pécsi tábla egy gyilkos életfogytiglani büntetését

Az ügyész halálbüntetést kért

Pécsről jelentik: A pécsi ítélőtábla a tegnapi napon foglalkozott Szabó Kálmán lengyeltóti földműves rablógyilkossági bűnygyével. A gazdálkodó tavaly decemberben meggyilkolta, majd pedig kirabolta özvegy Simák Jánosné lengyeltóti öregasszonyt. A kaposvári törvényszék annak idején életfogytiglani fegyházra ítélte. A tábla a mai tárgyaláson, hosszas tanácskozás után, jóváhagyta a törvényszék ítéletét. A védő semmiségi panaszt jelentett be, míg az ügyész szigorításért felelt.

Romániában is élt a francia köztársaság elnökének gyilkosa

Harcin tagja volt Gorgulov pártjának, de egyikben sem bízott — A rejtélyes találmány, amelyet még senki sem ismer — Az angol lexikonok szerint Claude Farrere még 1917-ben meghalt

Párisból jelentik: A „Vizharang” című orosz emigráns lap szerkesztőségében ma házkutatást tartott a rendőrség. Ezzel a lappal ugyanis hosszabb ideig összeköttetésben állott Gorgulov, a francia köztársasági elnök merénylője. A „Legujabb Hírek” című párisi orosz emigráns lap megerősíti azt a hírt, hogy Gorgulov évekkel ezelőtt szovjetbiztos volt Déloroszországban. A Matin nancy-i tudósítójának jelentése szerint egy francia ezredes, aki évek óta ismeri Gorgulovot, Prágát is találkozott annakidején a merénylővel. A francia ezredes nyilatkozata szerint Gorgulov Prágában fascista jelszavakkal bolsevista propagandát csinált. Gorgulov kihallgatását a vizsgálóbíró csak szombaton folytatja.

Gorgulovnak mai kihallgatása alkalmával érdekes részletek derültek ki a gyilkos orvos politikai szerepléséről. A merénylő kijelentette, hogy fascista pártjának székhelye Monakóban van.

— Körülbelül harminc tagja van a pártnak, azonban egyiket sem avattam bele szándékomban, mert nem bízom meg bennük — jelentette ki.

— Miért nem bízott saját pártjában? — hangzott Giuchard rendőrfőnök kérdése.

Gorgulov ekkor elmesélte, hogy egy Kriucikow nevű titkára volt, akiben feltétlenül megbízott. Nemrégiben levelet kapott titkáriától a következő szöveggel: „Elárultam Önt. Jelenleg a rendőrség szolgálatában állok, mely állást szerzett a részemre a Renault-gyár biancour-i telepén.” Ekkor minden párthívében elvesztette bizalmát. A merénylőt kihallgatása után összeláncolva szállították cellájába, ahol szintén összeláncolt kezekkel és lábakkal ül.

Szakértők felülvizsgálták Gorgulov teremtését, amely az ellenforradalmi zöld-gárda létesítésére vonatkozik. Fantasztikus állítást találtak benne. Gorgulov ugyanis azt mondja, hogy egy találmány van kezében, amely lehetővé teszi, hogy egy 300 tagú csapattal városokat vegyen be anélkül, hogy csapatának tagjai életveszélybe kerüljenek. A nagyjelentőségű hadikészülék — mondja a merénylő — jelenleg még a feltaláló titka, de abban a percben, amikor a „zöld gárdá”-nak szüksége lesz rá, rendelkezésre áll és biztosítani fogja csapatának győzelmét. Még a tankok és ágyúk sem bírják legyőzni az új találmányt. A katonai szakértők azt hiszik, hogy a találmány Gorgulov agyéréne csupán.

Gorgulov egyébként azt állítja, hogy sohasem volt a szovjet szolgálatában, sőt egy ízben merényletet akart elkövetni a párisi szovjet követ ellen, akitől audienciát is kért. A követ azonban ugylátszik gyanút fogott és elmaradt az audiencia.

Gorgulovval kapcsolatban feltűnést keltő cikket közöl az egyik bucuresti-i lap. A cikk szerint Gorgulov Oroszországból Lengyelországon keresztül menekült. Mielőtt azonban

Utlevelhamisításért előállítottak egy aradi urileányt

A vizsgálóbíró elrendelte szabadlábra helyezését.

Az aradi rendőrségre ma előállították D. M. aradi urileányt, aki egy ismert aradi ügyvéd irakájában volt alkalmazásban. A magántisztviselőt a curtici-i határrendőrség állította elő Aradra, azzal a váddal terhelve, hogy meghamisította utlevelét. A vád szerint az urileány utlevele még márciusban lejárt. D. M.-nak a napokban sürgősen Budapestre kellett utaznia és már nem volt ideje utlevelet váltani. Az utlevélben a „március” szót májusra javította ki, most azonban, amikor visszatért, a határrendőrség felfedezte a hamisítást, az urileányt őrizetbe vette és beszállította Aradra. D. M.-t még a délelőtti folyamán átszállították az ügyészségre, ahol azonban szabadlábra helyezték, arra való tekintettel, mivel ekörelátó büntetése nem lesz olyan nagy, hogy szökéséről kelljen tartani.

Prágába ment volna, ahol orvosi tanulmányait folytatta. Romániába jött és itt élt majd nem egy évig. Több regáti és erdélyi városban járt romániai tartózkodása alatt, amelyről bővebb részleteket egyelőre nem tudni. Bucurestiből azután Prágába utazott és többé nem tért vissza Románia területére. A bucuresti-i lap értesülését megerősíti több belga lap híre, amely szerint Gorgulov élettörténetének ismertetése során a párisi rendőrségen is azt vallotta, hogy rövid ideig Romániában is tartózkodott.

A Doumer elleni merénylet kapcsán különben érdekes megállapításra jutottak az angol lapok. Mint ismeretes, a merénylet alkalmával Claude Farrere-t, a világhírű író is megsebesítette a merénylő. Ez alkalommal az angol lapok hosszabb cikkben akartak megemlékezni az íróról és az angol nagy lexikonban keresték életrajzi adatait. Legnagyobb meglepetésükre megállapították, hogy az összes angol lexikonokban Claude Farrere neve mellett kereszt áll és az életrajz azzal fejeződik be, hogy a világhírű író 1917. június 27-ikén meghalt a flandriai harctéren, ahol a tankoknál szolgált. Most vizsgálat indul meg, hogyan történhetett ez a tévedés?

Massaryk csehszlovák köztársasági elnök fia, aki jelenleg Csehszlovákia londoni követe, ma kijelentette, hogy a prágai rendőrség kezében kétségbevonhatatlan adatok vannak, amelyek azt bizonyítják, hogy Gorgulov kommunista volt és hogy az utóbbi években kétszer is járt Oroszországban. Nem érdekelt megemlíteni, hogy Lebrun elnök első hivatali cselekedete minden valószínűség szerint az lesz, hogy a gyilkosságért halálra ítélt Boyer fivéreknél megkegyelmez. Az egyik fivért ugyanis azon a napon kellett volna kivégezni, amikor Doumer elnököt meggyilkolták. Nem lehetetlen, hogy az elhunyt elnök megkegyelmezett volna az elítéltek és Lebrun elnök ezért határozott úgy, hogy helyt ad a gyilkos kegyelmi folyamodványának.

Harmincezer lej egy aradi korcsolyapályán történt balesetért — Egy műkorcsolyázás következményei — Eltörött sípcsont — Pereskedés az aradi törvényszéken

Különös baleset történt 1930 telén az Aradi Korcsolyázó Egyesület jégpályáján. H. S. aradi fiatalember a közönség részére fenntartott helyen a jégpályának különböző műkorcsolyázó mutatóványokat végzett és az egyik produkciója alkalmával, midőn hátrafelé ugrott, oly szerencsétlenül ütközött össze Nyáry Anikóval, az aradi uritársaságok ismert, fiatal tagjával, hogy az súlyos sérüléseket szenvedett az egyik lábán. Már a baleset megtörténte után heves fájdalomról panaszkodott, úgy hogy kénytelenek voltak szülei beszállítani a Therapia-szanatóriumba, ahol megröntgenezték és a vizsgálat eredményeképpen megállapították, hogy sípcsonttörést szenvedett és közel hat heti szanatóriumi kezelést igényelt, amíg egészsége teljesen helyreállt.

A kezelési költségek közel 10.000 lejt tettek ki és a kiskoru Nyáry Anikó helyett édesapja indított keresetet az aradi járásbírósnál H. S. ellen. A bírósági tárgyaláson H. S. azzal érvelt, hogy a véletlen baleset tulajdonképpen az urileány vigyázatlansága folytán következett be s különben is tudomása szerint a súlyosbodás annak folytán állott elő, hogy Nyáry Anikó az orvosi kezelés ideje alatt több ízben táncolt.

A felperes viszont igazolta azt, hogy a jégpályán, a közönség részére fenntartott helyen műkorcsolyázó-mutatóványokat végezni nem szabad, mert erre a célra a jégpálya külön elkerített része áll a korcsolyázók rendelkezésére. A járásbírósa el is marasztalta

FILM KÖZLÖNY

Boldog szívek

Hangulatos Mimoperett-bemutató a Corso-moziban.

Ragyogóan derűs, behízelt, édes muzsikájú filmoperett fut a Corso-mozi legújabb műsorának keretében. A „Boldog szívek” című groteszk humorral, kitűnő szatírával felépített zenés vígjátékot, Abraham Pál szívet-leket felvidítő, bubajos muzsikája avatta izig-vérig eredeti, értékes filmoperetté. A szövegekönyv ötletes, szellemes és mindenekelőtt a legkevésbé sem erőltetett humoru munka.

Egy bécsi operett!... Ismét egy bécsi operett — kiált fel önkéntelenül az ember, amikor a régi jó keringőzenét hallja a hangosfilm-apparátus láthatatlan zenekarából felcsendülni. De csakhamar felfrissülten, felvillanyozva eszmélünk rá, hogy ez a bécsi operett egészen más, mint az eddigi agyoncsépett, romantikától átitatott filmoperettek. Jóízűen, szívből kacagunk a szereplők bonyolult helyzetén és őszinte rokonszenvvel fogadjuk a szatirikusan beállított operett-figurákat: az amerikai millárdost, aki Bécsben keresi a romantikát, ifjuságot, szerelmet, Hermann Thimiget, az ösbönvivánt, aki saját magát karikirozza, az üde, fiatal és temperamentumos Schneider Magdát — természetesen gépirónó szerepében — az aranyhajú, szeszélyesen is elragadó Lee Parryt és az epizód szereplőket: szobaleányt, inast, rendőrt stb.-t, akik valamennyien feltétlenül kellékei egy jó operettnek. Külön ki kell emelni Bob Dodyt, a nemrégiben Aradon járt rokonszenves Georg Alexander alakítását, aki az amerikai szerepében elragadó dialektusával, elegáns, finom játékával középpontjában áll a kitűnő együttesnek. Nem szabad megfeledkeznünk Bársony Rózsiról sem, akit mint Rose Bársonyt konferálnak be a néger bárban, ahol utólráhetetlen temperamentumával, kifejező mimikájával egy groteszk skót-táncot ad elő. Abraham Pál mindenütt ott van, a duettekben, együttesekben, jazz-zenében és finálékban. Varázslatos muzsikájával diktálja az életet, a tempót a filmoperettbe. Az „Ein bischen Liebe für Dich!” behízelt melódiaja végigkíséri a film lüktető, gördülékeny menetét. Ez a filmoperett osztatlan és őszinte tetzésre fog találni a publikum előtt.

H. S.-t a tízezer lej orvosi költség megtérítésében, aki a marasztaló ítélet ellen felebbezést jelentett be az aradi törvényszékhez, amelynek Pop—Moldovan-tanácsa ma tárgyalta a felebbezést. A felperest a tárgyaláson a dr. Parecz-Iroda részéről dr. Abaffy Aurél képviselte, aki kérte a törvényszéket, hogy az elsőfoku ítéletet hagyja helyben, ugyanakkor felebbezésre való tekintet nélkül kötelezze az alperest úgy az orvosi költségek, mint a per folyamán felmerült ügyvédi költségek megtérítésében is. A törvényszék helyt adott az előterjesztésnek és helybenhagyta a járásbírósa ítéletét s egyben megállapította, hogy a felmerült költségek összesen 31.000 lejt tesznek ki, amelyet az alperesnek végrehajtás terhe mellett kell kifizetni.

Tizenkétfmillió dollárt örökölték Hinderburg rokonai

Berlinből jelentik: Hatalmas dollárörökséghez jutottak Hinderburg birodalmi elnök rokonai. Néhány nappal ezelőtt báró Acurswald ismert német író két gyermeke értesítést kapott arról, hogy anyai nagyjaiuk Kaliforniában meghalt és 12 millió dolláros vagyonát rájuk hagyta. A washingtoni német követség érdeklődött az ügyben és megerősítette az örökség híreit. Az elhunyt egyszerű aranyásó volt, aki évtizedeken át gyűjtötte össze vagyonát. Az örökösök közeli rokonságban állnak Hinderburg birodalmi elnökkel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A valuta behozatalát tiltó rendelet tőkekivándorlást idéz elő

**A tiltó rendelet ma lépett életbe — A főbb rendelkezések —
Senkinek sem kézbesítenek ki külföldi pénzesleveleket —
Bizonytalanná vált az exportörök helyzete is — Szabad az
arany behozatala**

A külföldi valuták behozatalát tiltó rendelet, amely a Monitorul Oficial tegnapi számában már napvilágot látott és amelyről mai lapszámunkban bőven megemlékeztünk, — a mai napon életbe lépett. A piac az első izgalmak után némileg lecsillapodott. Az effektív valutákban átlag tíz százalékos emelkedés állott be. A devizák árfolyama viszont jórészt változatlan maradt s New-Yorkot ma 167.75-tel míg Zürichet 32.95-tel jegyezték. A valuták árfolyama pedig a következő volt: Dollár 166.50—167, svájci frank 33.15 (tegnap 33), francia frank 6.70, cseh korona 5, dinár 2.75, pengő 22.60, schilling 20.25.

Az életbeléptetett valuta behozatali rendelettel kapcsolatban a legkülönbözőbb — sok esetben alap nélküli — hírek terjedtek el. Így többen tudni vélték, hogy külföldiek bármily összegben hozhatnak be külföldi valutát, anélkül, hogy arról jelentést kellene tenniük. A minisztertanácsi jegyzőkönyv hetedik paragrafjának értelmében a Románián átutazó külföldiek maguknál tarthatják külföldi bankjegyeknek teljes összegét, feltéve, ha azokat pontosan bejelentik Romániába érkezésükkor a határon. A bejelentést, vagyis a behozott külföldi valutáknak összegét részletesen bevezetik az utas utlevelébe. Amikor aztán ismét elhagyja az utas a román határt, igazolnia kell, hogy ugyanannyi külföldi bankjegy van nála, mint amikor bejött az országba. Ez szinte azt jelenti, hogy a kormány minden áron megakadályozza a pénzeslevelek behozatalát az országon átutazó külföldieknek, hogy nálunk bevásároljanak, vagy költsékezzenek.

A pénzeslevélben küldött bankjegyeket a kompenzációs pénztár váltja be

A rendelet harmadik paragrafusa értelmében a postának mindazon levelekről, pénzeslevelekről, csomagokról, stb., amelyekben külföldi valuta érkezik az országba, jelentést kell tenni a Banca Nationala mellett működő Kompenzációs Pénztárnak. A levelet a Kompenzációs Pénztár egy megbízottjának, valamint a címzettnek a jelenlétében bontják fel s annak tartalmáról jegyzőkönyvet készítenek a külföldi bankjegyeket pedig átadják a Kompenzációs Pénztárnak, ahol azok ellenértékéért naponta árfolyamon lejt fognak kapni. A külföldi valuta lej-értékéből husz százalékot levonnak és ez az összeg letétben marad a Kompenzációs Pénztárnál. A rendelet hatodik paragrafusa azonban egyelőre még bővebb magyarázatra szorul. A hatodik paragrafus ugyanis úgy intézkedik, hogy az említett husz százalék fedezetéül szolgál annak a büntetésnek, amelyet a Kompenzációs Pénztár felállításáról szóló törvény hatodik paragrafuszának megsértéséért fognak kivetni. Ugyanebből a husz százalékból akarják fedezni az esetleges peres végrehajtási költségeket, valamint azoknak az állami hivatalnokoknak járó prémiumokat, akik a kihágást felfedezik. Ha a visszatartott husz százalék meghaladja ezeket az összegeket, akkor a differenciát visszafizetik a kihágóknak kamat nélkül. Ez a visszafizetés azonban csak akkor történhetik meg, amikor jogerős ítélet hangzott el.

A rendelet ötödik paragrafusa értelmében azok a külföldi bankjegyek, amelyek a rendelet megjelenésétől számított tíz napon belül érkeznek, a Kompenzációs Pénztár által teljes összegben kifizetnek, feltéve, ha a dekrétum

életbeléptetésétől számított három napon belül bejelentik, hogy számítanak az összeg megérkezésére. A hatodik paragrafus úgy intézkedik, hogy azok az utasok, akik Romániába érkeznek, huszezer lej értékben hozhatnak magukkal külföldi valutát. Azonban csak abban az esetben részesülnek ebben a kedvezményben, ha a náluk lévő külföldi valuták teljes összegét bejelentik. Abban az esetben, ha a náluk lévő külföldi valuták értéke meghaladja a huszezer lejt, akkor a fennmaradó összeget a vámhatóságok visszatartják és igazolásképpen két példányban kiállított elismerőlevelet adnak, amelyen részletesen fel kell tüntetniük a behozott valutákat. A visszatartott külföldi valutákat a vámhatóságoknak a Banca Nationala bucaresti-i központjához, vagy pedig a jegybanknak abban a városban lévő fiókjához kell elküldeniük, ahol az utas ki fog szállani. A vámhatóságok által kiállított elismerőlevelet tulajdonosa a letétbe helyezett valuták ellenértékét leiben fogják megkapni, annak a napnak az árfolyamán, amikor az elismerőlevelet kiállították.

Nem érdektelen megemlíteni, hogy egyelőre még kétséges az, hogy hogyan lehet majd életbeléptetni a dekrétumnak azt a részét, amely azoknak a külföldi valutáknak a sorsáról intézkedik, amelyek pénzeslevélben, vagy esetleg csomagokban érkeznek az országba. Az 1929. évi londoni nemzetközi megegyezés értelmében ugyanis a pénzeslevelek forgalma szabad és azok tartalmáért, illetve azok kikészítéséért a posta felelős. A kérdés tisztázásáig a posta vezérigazgatósága olyértelmű rendeletet adott ki, hogy újabb rendelkezésig az összes külföldről érkező pénzesleveleket blokkálják s azokat senkinek se kézbesítsék ki. A fenti rendeletről a posta értesítette a pénzügyminisztériumot. A kérdéssel kapcsolatban beszélgetést folytattunk Pop Victor aradi postafőnökkel, aki érdeklődésünkre a következőket jelentette ki:

— A posta vezérigazgatóságának rendeletét a mai napon megkaptuk. A rendeletnek megfelelően, az összes külföldről érkező pénzesleveleket, pénzes csomagokat és utalványokat további intézkedésig a postán tartjuk. Így tehát ezeket az összegeket egyelőre sem a címzetteknek, sem a Banca Nationala mellett működő Kompenzációs Pénztárnak nem szolgáltatjuk ki.

Szabad a devizák behozatala

A Monitorul Oficialban megjelent dekrétum az exportörök körében is izgalmas váltott ki. A jelenlegi bizonytalan helyzet következtében az exportörök tartózkodnak üzletkötésektől. Ausztriából és Magyarországból az exportörök eddig is csak a legnagyobb nehézséggel kapták meg az általuk szállított áruk ellenértékét, most pedig bizonytalanná vált az, hogy a többi országokból miképpen fogják követeléseiket behajtani. A rendelet szó szerinti szövegét tekintetbe véve, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy annak első paragrafusa csak a „külföldi bankjegyek” behozatalát tiltja meg, a devizák behozatala elé tehát nem hárul akadály.

Gyakorlati szempontból az exportörök még egy fehérlő nehézséget is hangoztatnak. Jelenleg ugyanis az a kereskedelmi üzlet, hogy a legtöbb bank a fuvarlevél másodpéldányának ellenében hajlandó volt kifizetni az exportált áru ellenértékének nyolcvan-kilencven százalékát és ezzel lényegesen segítettek

az exportörökön. Az exportörök most attól tartanak, hogy ezt a műveletet a megváltozott helyzet következtében, csak a Banca Nationala végezhetné el, viszont nem valószínű, hogy a jegybank erre vállalkozik. Abban az esetben pedig, ha az exportörök ezt az eljárást nem folytathatják, akkor előállna az a helyzet, hogy várniok kellene arra, amíg külföldi üzletfeleiktől megkapják árujuk ellenértékét. Ez pedig legalább 14—21 napot venne igénybe, ami az exportüzlet szempontjából a mai viszonyok között könnyen fennakadást idézhet elő.

Valutavásárlás helyett fellendül a devizavétel

A bucaresti-i lapok szerint hibát követett el a kormány akkor, amikor a jelenlegi rendkívül ideges hangulatban ilyen rendelkezést hozott, különösen, amikor erre az intézkedésre nem volt szükség. A Dimineata azt írja, hogy a kormányt minden bizonnyal az az intenció vezette, hogy megkímélje a lakosságot azokat a veszteségektől, amelyek olyan valuták vásárlásával érthetők volna, amelyek ma már nem nyújtanak teljes biztonságot. Ezt a feltevést szerinte alátámasztja az a körülmény is, hogy a kormány nem tiltotta meg az arany behozatalát. Az arany a külföldről való behozatala pedig tudvalevőleg tekintélyes devizakészlet kivételével jár. A lapnak az a véleménye, hogy a kormány rendelete tőkekivándorlást fog előidézni és mindazok, akik lejeiket külföldi valutákba akarták fektetni, most csekélyeket — devizákat — fognak vásárolni, amelyek alapján külföldi bankoknál számlát nyithatnak maguknak.

— Gáji tejtermelők Aradváros vezetősége előtt. A gáji magyar tejtermelő gazdáknak egy küldöttsége jelent meg ma Radu Cornel dr. városi interimár-bizottsági elnök hivatalában. A gazdák arra kérték fel a város vezetőjét, hogy engedje meg, hogy teheneiket a józsaréti földön legeltethessék. Ennek akadálya ugyanis az, hogy a Józsarét városi kaszáló volt és a gazdák állatai számára egy huszonöt kilométerrel távolabb fekvő réten jelölték ki legelőhelyet. A küldöttség felhívta Radu dr. figyelmét ennek a nagy távolságnak gyakorlati jelentőségére és kérték, győződjék meg a helyszínen arról, hogy mennyire szükséges számukra a legeltetési engedélynek a Józsarétre való megnyerése. Radu dr. ígéretet tett a küldöttségnek, hogy miután visszaérkezik Bucurestiből, módját fogja értetni, hogy személyesen vizsgálja felül a helyzetet.

— A mai hetipiac árai. Tojás darabja 1—1.10 lej, kövér liba párja 340—400, sovány liba 140—160, kövér kacsa 110—130, sovány kacsa 70—90, csirke 40—60, tyúk 90—100, tehén túró kilogrammja 8—10, juhtúró 28—30, vaj 80—90, tej literje 4, tejfel 25—30, retek egy csomag 1 lej, saláta darabja 1 lej, burgonya kilogrammja 3—4, foghagyma 16—18, alma 5—16, uborka darabja 6—14, kalarábé 5—8, savanyu káposzta kilogrammja 4—5, zöld paprika darabja 2—3 lej. Gabonák: Buza q. 320—340 lej, árpa 270—280, zab 290, kukorica 240—260. Élőállatpiaç: Szarvasmarha kilogrammja 7—8 lej, borjú 11—14, sertés 12—13 lej. Takarmány: Széna q. 170—180, lóhere 200—210, szalma 40—50 lej.

— A vidéki tejtermelők panasszal fordultak Aradváros vezetőségéhez. A vidéki tejtermelők ma panaszt nyújtottak be Aradvároshoz, hogy illetéktelen konkurenciában van részük a kofák részéről, akik vidéken olcsón összevásárolják a tejet és a városban magukkal a tejtermelőkkel konkurálnak. Aradváros vezetősége szakvéleményt kért ebben a kérdésben az aradi Kereskedelmi és Iparkamarától, amely oly értelmű választ adott, hogy a reklamációnak helye nincsen, mivel a termelők csakis a hetipiacokon jogosultak árusítani. Aradváros interimár-bizottsága ma délután foglalkozott a tejtermelők panaszával s mert úgy találta, hogy a növekvő tej-kínálat csak a közönség érdekeit szolgálja, amennyiben a tejárak ingadozását megszünteti, oly értelemben döntött, hogy nem ad helyet a tejtermelők panaszának.

**Adakozzunk
az árvizkárosultaknak!**

Művészi

gyermekfelvételek

készülnek

STOJKOVITS JÓZSEF műtermében
volt Szabadság-tér 16. szám alatt.1932. évi hivatalos telefonkönyv
Arad és a Bánság számára

— Kiadja a Román Telefontársaság —

A közeljövőben jelenik meg az idei hivatalos bánsági telefonkönyv, amely Temes-Torontál-, Arad-, Krassó-, Szörény- és Hunyadvármegyéket foglalja magában és amelyet a román telefontársaság ad ki. Az új telefonkönyv ugyanabban a kiállításban, beosztásban és nyomdai kiállításban jelenik meg, mint a bucaresti-i telefonkönyv és két részt foglal magában. Az első részben ott találjuk a telefonelőfizetők betűrendes névsorát, a másodikban pedig ugyancsak a telefonelőfizető-

ket, ezáltal azonban hívásuk és foglalkozásuk alapján készített sorrendbe csoportosítva.

Az új telefonkönyvet egy a városokban, mint a vidéken, minden egyes telefonelőfizetőnek díjmentesen bocsátják rendelkezésére. A telefonkönyv kiadó hirdetői orgánus is lesz, amelyben a hirdetések és reklámok árait úgy állapítják meg, hogy mindenki számára alkalmas legyen.

Közelebbi felvilágosításokkal a helybelli telefonhivatal igazgatósága szolgál.

A Kreditanstalt bukásának
évfordulója

Uj vezérigazgató hatvanezer schilling fizetéssel — Van Hengel utazása a Kreditanstalt szanalása érdekében

Nagyjelentőségű és szomorú évfordulót ül most Európa pénzügyi és gazdasági élete. Most egy éve került nyilvánosságra az a hír, hogy a Kreditanstalt fizetéseket nem vált és az osztrák állam garanciát vállal a kötelezettségeiért. A Kreditanstalt épülete ugyanolyan tragikus történelmi nevezetességre tett szert, mint a hozzá közellévő Ballhausplatzon emelkedő külügyminisztérium: innen indult el a világháború, — ugyanugy, mint ahogy a Kreditanstaltból indultak, közvetve, világgá azok az intézkedések, amelyeket devizakorlátozások, tőzsde- és bankzárlat, transzfermoratorium, stb. néven ismert meg a gazdasági világ.

A Kreditanstalt élén tudvalevőleg most már új vezérigazgató áll, Van Hengel személyében, akinek hatvanezer schilling a havi fizetése. Miután az osztrák állam ezt az összeget a maga erejéből nem tudja fizetni, a különbözőzet a külföldi hitelezők vállalták, akik Van Hengel óriási fizetését folyósítják. Az új vezérigazgató a héten, mint modern Harun al Rasid, megjelent a Kreditanstalt legnagyobb nehézségekkel küzdő vállalatánál, a Steyr autómobilgyárnál és megnézte annak telepeit. Tudvalevő, hogy a Steyr, amelynek részvényei még a régebbi időkben a viharos tőzsdei hossz csúcsháról majdnem a teljes értéktelenség mélységeibe estek, az utóbbi időben némi forgalmat tudott felmutatni, mert a német Opel-gyár Steyrba vitette a német autómobil-alkatrészeket, amelyeket ott aztán összeállítottak és ilymódon sikerült olyan olcsó gépkocsikat előállítani, hogy azokból a legutolsó Bécsi Vásáron nem kevesebb, mint 500 darab kelt el. Van Hengel Steyrből egyenesen Londonba utazott, ahol tárgyalásokat kezd a Kreditanstalt legfontosabb külföldi hitelezőivel, hogy azokat nemcsak a nagy kölcsönök magas kamatainak dömvő leszállítására bírja, hanem még arra is rábeszélje, hogy a kölcsönadott tőkék egy részét is engedjék el. Miután Van Hengel a külföldi hitelezők megbízásából került a Kreditanstalt élére és tulajdonképpen az ő bizalmukból áll ezen a helyen, feltehető, hogy tárgyalásai sikerrel fognak járni és valószínű, hogy Van Hengel Londonból még New-Yorkba is elmegy, hogy ott az osztrák nagybank amerikai hitelezőivel tárgyaljon.

— Deficittel zárta mérlegét az Astra Romana petróleumtársaság. Bucurestiből jelentik: A Schell-csoporthoz tartozó Astra Romana, mely a múlt évben 1.16 millió tonna termelésével első helyen állott a romániai petróleumvállalatok között, múlt üzletévét 123.6 millió lej veszteséggel zárta le.

— Beszüntette üzemét a Junkers-gyár. Berlinből jelentik: A Junkers repülőgépgyár május 7-én beszüntette üzemét és 850 munkását és 400 tisztviselőjét elbocsátotta. A fizetéseikhez szükséges 150.000 márkát a kincstár bocsátotta rendelkezésre.

Ujabb intézkedések
az állami illetmények kifizetésére

Aradon a jövő hétre várják a fizetések kiutalását.

Részletesen ismertettük a pénzügyminiszter Aradra érkezett rendeletét, amely a kifizetések új sorrendére vonatkozólag tartalmazott intézkedéseket. A rendelet külön kiemelte, hogy az új beosztás, amely három fizetési periódust állapít meg, csak akkor lép érvénybe, ha erre vonatkozólag a minisztérium külön utasítást küld le az aradi pénzügyigazgatóságához. Mivel az általános vélemény az volt, hogy a rendeletben jelzett új beosztással elérhetővé válik az, hogy úgy a nyugdíjasok, mint az állami tisztviselők pontosan megkaphassák illetményeiket, érthető idegességet váltott ki az érdekeltek körében, hogy a rendeletben jelzett utasítás mindezekig nem érkezett le a pénzügyigazgatóságához.

Ma azután újabb utasítás érkezett, amelyből megállapítható az eljárás módja, amelynek alapján az új kiutalás történik. A pénzügyigazgatóság a hátralékos fizetésekről minden érdekelt minisztériumhoz külön terjesztett fel kimutatást, az összes hátralékos tartozásokról pedig egy összesítést a pénzügyminisztériumhoz. Az egyes minisztériumok most ennek a kimutatásnak alapján határozzák meg, melyek azok a tételek, amelyek elsősorban kiutalandók. Az erre vonatkozó akreditíveket küldi le azután a pénzügyminiszterium a pénzügyigazgatóságokhoz kifizetés céljából. Amíg az egyes minisztériumoktól a kimutatás át nem érkezik a pénzügyminiszteriumhoz, nem állíthatók ki a rendeletben jelzett kiutalások sem.

Valószínű tehát, hogy a várt intézkedéseket csak a jövő héten kapja meg az aradi pénzügyigazgatóság, ahol ismét naponként jelennek meg a nyugdíjasok, akik a hónapok óta nélkülözött illetményeik után érdeklődnek, természetesen egyelőre hiába. Addig, amíg az újabb rendelet le nem érkezik, a pénzügyigazgatónak nem áll módjában kifizetéseket engedélyezni, mivel minden bevételt be kell szolgáltatni a Banca Nationala aradi fiókjához.

Ma délután eddig még nem állapított forrásból olyan hírek terjedtek el az aradi pénzügyigazgatóságon, hogy a minisztérium már ebben a hónapban az állami tisztviselők fizetésének felét nem készpénzben, hanem állami bonokban folyósítja. A bonokat hir szerint az állam teljes összegében garantálja és azokat a tisztviselők tetszésük szerint értékesíthetik. A hír egyelőre minden komolyabb alapot nélkülöz, nem látszik azonban kizártnak, hogy a pénzügyminisztériumban valami hasonló megoldási móddal komolyan foglalkoznak.

— A felsőtemető kapujának árlejtése. Megirtuk, hogy az aradi Rác Emil építési vállalat 247.000 lejes ajánlata nyerte meg a város nyilvános pályázatát a felsőtemető új kapujának megépítésére. Aradváros Interimár-bizottsága ma jóváhagyólag vette tudomásul az árlejtési bizottság döntését, amelyet ajánlólag terjeszt fel a bucaresti-i központi árlejtési bizottsághoz, azzal a megszorítással, hogy az építkezés megkezdését csakis a költségvetési év vége felé, tehát ősszel kezdeni meg.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget

Dr. Weil Károly

ügyvéd, irodáját áthelyezte lakására
Bul. Carol (v. Erzsébet-körut) 36. sz.
alá, szemben a Banca Nationalával.

RÁDIÓ KÖZLÖNY

Rovatvezető: Sztolár Jenő

»A rádió működése«

A hallgató

2. folytatás

A hallgató és a hangszóró az a berendezés, amely a mikrofon által alakított, vagyis a beszéd szerint hullámzó, elektromos áramot ismét hanghullámmá (tehát hallhatóvá) alakítja át.

Ennek a megértéséhez tudnunk kell, hogy ha egy szigetelt rézdrótból készült tekercsen elektromos áramlik keresztül, a tekercsbe helyezett vas mágneses lesz, még pedig a mágnes erőssége mindig irányban áll az átfogó áram erősségével.

A fejhallgatóban is megtaláljuk a tekercset s az ebben lévő vasmagot (ami a hatás növelése céljából, maga is mágneses), előtte pedig egy szabadon rezeghető vékony vaslemezből készült membránt.

Ha most a mikrofont hanghullámok érik, ennek belső ellenállása megváltozik, s így az átfogó áram erőssége is. Ez a változó erősségű (u. n. mikrofonáram) áram, a hallgató (vagy hangszóró) átfogva annak vasmagját, erősebben, vagy gyengébben megmágnesezi. Ez a mágnes aztán természetesen az előtte lévő vasmembránt, az erősségével arányosan, jobban, vagy kevésbé vonzza magához, mintegy hullámozásba hozza. A membrán a vele érintkező levegőt is mozgásba, hullámozásba hozza, tehát hanghullámot kelt, ami fülünkbe jutva, a hang érzetét kelti.

A telefonnál az elektromosság vezetésére huzalt használunk, míg a rádiónál előbb ezt felerősíteni és átalakítani kell, hogy azt az adóállomás kisugározhassa és az éteren keresztül, a vevőkészülék antennájához jusson. (Folytatjuk.)

A föld-antenna. A rádiók legkellemetlenebb ellensége a légköri zavar. Ez ellen nincs semmi segítség. Hiába a legjobb készülék, ilyenkor a műsort élvezni lehetetlen. Ha teljesen kiküszöbölni nem is lehet, de vannak fogások, amelyek segítségével egy bizonyos fokra csökkenthető. Ilyen: a készülék teljes leárnyékolása és magasantenna helyett, az u. n. föld antenna használata. Ez tulajdonképpen egy jól szigetelt huzal (kábel), amely cca 50 cm. mélyen, 20—30 méter hosszúságban, a földbe van ásva. A vezetéknek az a része, amely a készülékhez lesz kötve, szintén árnyékolandó, sőt a földvezetéket is árnyékolni kell, nehogy ezek a vezeték-darabok vegyék fel a légköri zavarokat. Az árnyékolásokat természetesen külön földelni kell. Megjegyzem még, hogy ilyen antenna mindig lényegesen gyengébb vételt eredményez, mint egy magasantenna, de egy erős gép azért még mindig használható vételt produkál.

Budapestre utazó
olvasóink figyelmébe

Az ARADI KÖZLÖNY Budapesten a következő szállodákban és kávéházakban olvasható:

Carlton kávéházban, Petőfi-tér.

Kovács kávéházban, Oktogon.

Belvárosi kávéházban, IV. Eskü-ut 5.

Bristol szálloda halljában, IV. Mária Valéria-u. 4.

Merán szálloda halljában, Berlin-tér 7.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közzétehető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

LEVELEZNI óhajtanék 30-40 év közötti mindenképpen független, intelligens urinóvel. Leveleket „Sorsüldözött” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1568

HÁZASSÁG.

ELFOGLALTSÁGGOMNAL fogva ezuton keresem jóvendőbelimet. Keresztény övegyember, harminchatéves, gyáriüzemvezető vagyok. Biztosított jóvedelmemen kívül jelentékeny ingatlanvagyonom, pénzem van, érthető tehát, ha újabb nő-sülésemnél a hölgy személyiségét tartom szem előtt. Ki a gyermekemnek gondos anyát és magának hűséges hitvestársat óhajtok. Nincs időm feleslegesen ismerkedni, ezért csakis gyermekszertető és otthonkedvelő hölgy levelet kérem „CSALÁDSZERETŐ” jellegre az Aradi Közlöny főkiadójába. (Postreszianta/papirkosárba).

ALKALMAZÁS.

MINDENRS bejáró felvétetik. Dr. Klein, Str. Russu Strianu 4. 1567

MAGÁNOS URHOZ hárvzetőnőnek ajánlok fiatal hölgy, vidékre is elmegy. Megkeresések „Csinos” jellegre az Aradi Közlöny főkiadójába kérem. 1580

ELKÁS.

SZABADSÁG-TÉR közelében keresek elegánsan bútorozott szobát, fürdőszobával. Ajánlatokat „Pontos felvétel” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 240

KERESSEK augusztus 1-re 4 szobából, fürdőszobából és kellő mellékhelyiségek-ből álló földszintes lakást. Címem: Csiky Károly, Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-ucca) 4. szám. 200

A KÖZPONTBAN csinosan bútorozott szoba, fürdőszobával, teljes ellátással, kedvező feltételek mellett május 1-re, v. 15-re kiadó. Cím Str. Gheorgescu 11a (Könyök-ucca), földszint jobbra. 250

KERTRE NYILÓ csinosan bútorozott kis szoba a város központjában 500 lejért kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 400

KÉTSZOBÁ, konyha 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny főkiadójában, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny főkiadójában, a Minorita templommal szemben. 800

EGYSZOBÁS, konyha lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny főkiadójában, a Minorita templommal szemben. 200

Kiadó lakás!

Városházával szemben, az Acsev. úptár mellett lévő Andrányi hársban, 1. emeleti 6 szobás teljesen modern lakás, augusztus 1-re bérbeadó.

Bérbeadja Kiss Lajos „Uranul” ingatlanforgalmi irodája, Városházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. sz., 1. e.

BGY-KHT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny főkiadójában, a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

MOTOR-KERÉKPÁR „Indian Scout” 750 cm³-es, alig 4000 kmt. futott, olcsón eladó. Cím: Dr. Radnai fogorvos, Lipova. 1648

3X4 ARGAMAN SZÖNYEG, Kínai virzák, ezüst girandók, paraván, vitrinek, szalonok, ebédlő, háló uriszobaberendezések, álló tükrök, különböző tükrök, ezüsttárgyak, komplett üveg servizek, ezüst evőeszközök, festmények, ebédlőszékek, antik komód, csillárok, ékszerrek, fali vitrin, mojlóka dísztárgyak, asztalok, fotelok, perzsaszőnyegek, függönyök, kézimunkák, hegedők, zongorák, dísztárgyak, stb. bizományba átvettém. SALGONE bizományi üzlete Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota.

KÉSZPÉNZÉRT megvételre keresek egy 1929. vagy 1980. évben épült 48” hatos M. A. V. gépgyárban épült cséplőszekrényt. — **ELADOK** egy erős hatos gőzkazán cséplőgarnitúrát felszereléssel. — **KERESSEK** megvételre egy jókarban lévő keveset használt fedőes kocsit. Cím: Ioan Frajila, Agria (Jud. Arad). 1579

KÉSZPÉNZÉRT veszek régi és modern ezüst tárgyakat és ezüst figurákat. — **SÜRGŐSEN KERESSEK:** írógépeket, régi evresl Altwtlen meiszeni figurális porcellánokat, gyári keleti és helyben készített szőnyegeket, minden méretben, 13 személyes ezüst evőeszközöket, ezüst tálcákat, antik a modern bútorokat, sohas-lonokat stb. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 18., házmesternél.

KENDERESSY JÓZSEF

fogászati rendelőjét Str. Metlana (Focray-ucca) 14. szám alá helyezte át.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Üzlethelyiség és kétemeletes raktár József főherceg-ut és Karolina-ucca sarkán kiadó

Beraktározást

nagyon olcsón, száraz, betonozott emeletes raktárházunkban olcsón vállalunk. „COMISIO”, Bul. Regele Ferdinand 21. szám.

Jóforgalmu

vendéglő, kávéház és szálloda

Pécskán bérbeadó.

Cím: 1547

Kuliner Mór, Pecica

HIRDESSEN

a 47 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, MÁJUS 14.

Bucaresti. 13. Gramofon. 14. Gramofon. 18. Sibiceanu-zenekar. 20.40. Gramofon. 21.15. Pipoche zongoraművész Liszt román rapszódiaját játssza. 21.40. Katonazene. — Budapest I. 10.15. Az I. honvéddalozogzred zenekarának hangversenye. 12.15—12.55. Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 1. Déli harangszó. 1.05. Berki István és cigányzenekarának hangversenye. 2.15—3.30. Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 4.30—5.40. Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 6. „Fogyasztó öfélése”. Magyar Pál, a Nemzetközi Vásár tanácsa alelnökének előadása. 6.15. A Bereud szalonzenekar hangversenye. 7.40. Táncczene. 8.50. Heiyes magyarság. Halász Gyula előadása. 9.15. Az operett fejlődése VIII. rész. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, Farkas Imre előadásával. Közreműködők: Lábass Juci és Szedő Miklós. 12. A Lantos-Déry szimfonikus jazzzenekar hangversenye a Royal-szállóból. Bécs. 12.30. Weber-zenekar. 14.45. Godolwsky gramofonlemezek. 16.20. Dánia és a dán nép E. gramofonnal. 20. Vízönt-látás Amerikával, közvetítés Amerikából. 20.35. Husa Mária dal- és áriaestje. — Belgrád. 12.05. Gramofon. 13.05. Rádiózenekar. 18.30. Szlovák dalok. 20.30. Gramofon. 21. A népdalok a divatos dalig. Hangverseny. 22.20. Gramofon. 23.10. Rádiózenekar. 23.50. Cigányzene. — Berlin. 17.05. Szórakoztató zene. 20.15. Brahms: E-moll zongora-gordonka szonátája. 21. Spanyol zenekari művek. Utána: Táncczene. — Breslau. 17.30. Szórakoztató zene. 19.55. Lehár és Stolz egyveleg. — Heilsberg. 19.10. Eszperantó. 20. Orgona-verseny. 20.30. Strindberg-embőlés. 21.10. Operett. 21.10. Operett. 21.10. Operett. 21.10. Operett.

zenekarral. 23.20. Táncczene. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 18.40. Falusi zene. — Mor. Ostrava. 11. Rendőrség zenekara. 19.25. Az ostravai éneknégyes. Utána: Jazz. — Róma. 18.45. Könnyű zene. 21.45. Bizet: Gyöngyhalkások. — Varsó. 17.30. Gramofon. 21.15. Könnyű zene, Rádiózenekar. 23.10. Chopin műveiből. 23.50. Táncczene.

VASÁRNAP, MÁJUS 15.

Bucaresti. 11.45. Kanének. 12. Dumitrescu-zenekar. 13. Gramofon. 18. Puceanu-zenekar. 19. Puceanu-zenekar. 20.40. Gramofon. 21. Szimfonikus hangverseny, Beethoven: IX. szimfóniája. — Budapest I. 10. Református istentisztelet. M. Róm. kath. istentisztelet. 12.30. Evangélikus istentisztelet. 1.30. Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. Közben 2.30. Ugyanonnem: Papp Jenő rádiókrónikája. 3. Gramofonhangverseny. 4.30—5.50-ig: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 6. Palló Imre magyar népdalok énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 7. „A rivális szegeszciója”. 7.30. Zongorahangverseny. 8.10 és 10. Sporteredmények. 8.20. Könnyű zene. 9. Erdélyi est. Utána kb.

Megjelent dr. Váradi Ödön és dr. Gáspár Gyula fordításában a

„Konverziós törvény”

teljes magyar fordítás 137 Ára 20 lej. Kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalaiban.

11. Az Ostendo-kávéház zenekarának hangversenye. Budapest II. 1.15. A főiskolai evezős-verseny helyszíni közvetítése. 4—4.30. Gramofonhangverseny. 4.45—5.20. A nemzetközi uszóverseny helyszíni közvetítése. Bécs. 10.30. A bécsi fúvószenekar hangversenye. 12. A bécsi szimfonikusok. 13. Szimfonikusok szórakoztató zenéje. 14.15. Híres művészek gramofonlemezai. 15.45. A Rosénégyes. 18.05. Werba-zenekar. 20.30. Pataky Kálmán dal- és áriaestje. 23.35. Krall-jazz Petroff Emil énekével. — Belgrád. 14. Rádiózenekar. 18.30. Táncczene. 19.55. Gramofon. 20.30. Voskreseska énekesnő operettáriád. 21. Dimitrijevic hegedűművész hangversenye. 22. A királyi gárda hangversenye. Utána: Táncczene. — Breslau. 17.15. Szórakoztató zene Berlinből. 23.30. Táncczene Berlinből. — Heilsberg. 17. Szórakoztató zene. 20.30. Modern ábrándok hegedűre és zongorára. 21.10. Katonazene. Majd: Táncczene Berlinből. Leipzig. 20.30. Bizet: Carmen című operája. — Milano. 19.15. Hangverseny. 20.05. Ötös. 20.10. Könnyű zene. 20.30. Gramofon. 21.15. Szalonzene. 22. Opera. Puccini: Le villi. — Pozsony. 18.50. Félórás közvetítés a Magyar felülből. 19.50. Gramofon. — Róma. 18. Szimfonikus hangverseny. 21.45. Gilbert: Artatlan Zsuzsi, operett. Stuttgart. 18. Fúvós zene. 21.15. Fitzood: Strauss János, a Keringőkirály című hangjátéka. Utána: Szórakoztató zene. — Svájc. Aleman adó. 16.30. Svájci dalok. Gramofon. 17.30. Oratóriumokból. Gramofon. 18.30. Bécsi keringők. Gramofon. 20. Szimfóniák. Gramofon.

A szerkesztésért STAUBER ISTVÁN felel.